

Univerzita Pardubice

Fakulta ekonomicko-správní

Přínosy vstupu České republiky do Evropské unie

Denisa Němcová

**Bakalářská práce
2018**

Univerzita Pardubice
Fakulta ekonomicko-správní
Akademický rok: 2017/2018

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Denisa Němcová**
Osobní číslo: **E14103**
Studijní program: **B6202 Hospodářská politika a správa**
Studijní obor: **Veřejná ekonomika a správa: Ekonomika pro kriminalisty a cel-
níky**
Název tématu: **Přínosy vstupu České republiky do Evropské unie**
Zadávací katedra: **Ústav správních a sociálních věd**

Z á s a d y p r o v y p r a c o v á n í :

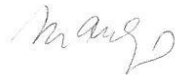
Cílem práce je analýza vývoje odvodů do rozpočtu Evropské unie na jedné straně a příjmů z fondů Evropské unie včetně analýzy účelových dotací, zejména na regionální politiku. Práce takto zhodnotí přínosy vstupu a členství České republiky v Evropské unii.

Osnova:

- Vymezení základních pojmů
- Rešerše odborné literatury a jiných pramenů
- Analýza vývoje odvodů a příjmů z rozpočtu Evropské unie, včetně účelových dotací
- Zhodnocení přínosu vstupu a členství České republiky v Evropské unii


Rozsah grafických prací: —
Rozsah pracovní zprávy: cca 30 stran
Forma zpracování bakalářské práce: tištěná/elektronická
Seznam odborné literatury:

- BALDWIN, R., WYPLOSZ, CH. The Economics of European Integration. Vyd. 5. McGraw-Hill Education, 2015. ISBN: 978-0077169657
FIALA, P., PITROVÁ, M. Evropská unie. 2., dopl. a aktualiz. vyd. Brno: Centrum pro studium demokracie a kultury, 2009. Student (Leges). ISBN 978-80-7325-223-6.
HAD, M., STACH, S., URBAN, L. Česká republika v Evropské unii: členství, přínosy a výzvy. 2., dopl. a aktualiz. vyd. Praha: Český institut pro integraci EU, 2005. Student (Leges). ISBN 80-254-6085-1.
LACINA, L., STREJČEK, P., BLÍŽKOVSKÝ, P. Učebnice evropské integrace: theory, practice, policy. 4. přepracované a aktualizované vydání. Brno: Barrister, 2016. ISBN 978-80-7485-104-9.
MANDYSOVÁ, I. Podpora podnikání v České republice a v Evropské unii. Pardubice: Univerzita Pardubice, Fakulta ekonomicko-správní, 2009. ISBN 978-80-7395-220-4.
PLCHOVÁ, B., ABRHÁM, J., HELÍSEK, M. Česká republika a EU: ekonomika - měna - hospodářská politika. Praha: Kriegl, 2010. ISBN 978-80-86912-39-4.
TÝČ, V. Základy práva Evropské unie pro ekonomy. 6., přeprac. a aktualiz. vyd. Praha: Leges, 2010. Student (Leges). ISBN 978-80-87212-60-8.


Vedoucí bakalářské práce: Ing. Ivana Mandysová, Ph.D. 
Ústav správních a sociálních věd

Datum zadání bakalářské práce: 1. září 2017

Termín odevzdání bakalářské práce: 30. dubna 2018


doc. Ing. Romana Provozníková, Ph.D.
děkanka

L.S.


doc. Ing. Jolana Volejníková, Ph.D.
vedoucí ústavu

V Pardubicích dne 1. září 2017

PROHLÁŠENÍ

Prohlašuji:

Tuto práci jsem vypracovala samostatně. Veškeré literární prameny a informace, které jsem v práci využila, jsou uvedeny v seznamu použité literatury.

Byla jsem seznámena s tím, že se na moji práci vztahují práva a povinnosti vyplývající ze zákona č. 121/2000 Sb., autorský zákon, zejména se skutečností, že Univerzita Pardubice má právo na uzavření licenční smlouvy o užití této práce jako školního díla podle § 60 odst. 1 autorského zákona, a s tím, že pokud dojde k užití této práce mnou nebo bude poskytnuta licence o užití jinému subjektu, je Univerzita Pardubice oprávněna ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které na vytvoření díla vynaložila, a to podle okolností až do jejich skutečné výše.

Beru na vědomí, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších předpisů, a směrnicí Univerzity Pardubice č. 9/2012, bude práce zveřejněna v Univerzitní knihovně a prostřednictvím Digitální knihovny Univerzity Pardubice.

V Pardubicích dne 27. 4. 2018

Denisa Němcová

PODĚKOVÁNÍ:

Ráda bych tímto poděkovala své vedoucí práce Ing. Ivaně Mandysové, Ph.D. za její odbornou pomoc, věcné připomínky, cenné rady a vstřícnost při konzultacích a vypracovávání bakalářské práce. Dále bych ráda poděkovala své rodině a přátelům za podporu a trpělivost během celého studia.

ANOTACE

Bakalářská práce se zabývá přínosem vstupu ČR do EU z pohledu vývoje příjmů a výdajů z rozpočtu EU a dotací na regionální politiku v letech 2004-2017. První část definuje základní pojmy jako rozpočet, příjmy, výdaje, regionální politiku, strukturální fondy. Druhá část se zabývá analýzou vývoje příjmů, výdajů a účelových dotací na regionální politiku z pohledu ČR.

KLÍČOVÁ SLOVA

Příjmy, výdaje, rozpočet, regionální politika, analýza vývoje

TITLE

Czech EU membership assets

ANNOTATION

The bachelor thesis deals with The Czech EU membership assets from the perspective of development of revenues and expenditures from the EU budget and subsidies for regional policy in the period 2004-2017. The first part defines basic concepts like budget, revenues, expenditures, regional politics, structural funds. The second part deals analysis with of revenues, expenditures, purposeful subsidies to regional politict from The Czech perspective.

KEYWORDS

Revenues, expenditure, budget, regional politics, analysis of development

OBSAH

ÚVOD	10
1 ROZPOČET EVROPSKÉ UNIE	11
1.1 ZÁKLADNÍ INFORMACE	11
1.2 SESTAVENÍ ROZPOČTU	12
1.2.1 Rozpočtové zásady.....	14
1.3 ROZPOČTOVÉ PŘÍJMY	15
1.3.1 Vývoj rozpočtových příjmů	16
1.4 ROZPOČTOVÉ VÝDAJE.....	18
2 REGIONÁLNÍ POLITIKA EU	20
2.1 ZÁKLADNÍ INFORMACE	20
2.2 VÝVOJ REGIONÁLNÍ POLITIKY	22
2.3 FONDY REGIONÁLNÍ POLITIKY	23
2.4 DOTACE NA REGIONÁLNÍ POLITIKU	25
3 ANALÝZA ROZPOČTU EU A ÚČELOVÝCH DOTACÍ Z POHLEDU ČR.....	26
3.1 VÍCELETÝ FINANČNÍ RÁMEC 2004–2006.....	26
3.1.1 Výdaje a příjmy z rozpočtu EU.....	26
3.1.2 Regionální politika 2004-2006	29
3.1.3 Souhrn roků 2004-2006.....	30
3.2 VÍCELETÝ FINANČNÍ RÁMEC 2007-2013	31
3.2.1 Příjmy a výdaje z rozpočtu EU	31
3.2.2 Regionální politika 2007-2013	35
3.2.3 Souhrn roků 2007-2013	37
3.3 VÍCELETÝ FINANČNÍ RÁMEC 2014-2017	38
3.3.1 Příjmy a výdaje z rozpočtu EU	38
3.3.2 Regionální politika 2014-2017	40
3.3.3 Souhrn roků 2014-2017	41
4 ZHODNOCENÍ PŘÍNOSŮ VSTUPU ČR DO EU.....	43
ZÁVĚR.....	46
POUŽITÁ LITERATURA	47

SEZNAM TABULEK

Tabulka 1: Regionální členění.....	21
Tabulka 2: Výdaje do rozpočtu EU v letech 2004-2006	26
Tabulka 3: Příjmy z rozpočtu EU v letech 2004-2006	27
Tabulka 4: Výdaje do rozpočtu EU v letech 2007-2010	31
Tabulka 5: Výdaje do rozpočtu EU v letech 2011-2013	32
Tabulka 6: Příjmy z rozpočtu EU v letech 2007-2010	33
Tabulka 7: Příjmy z rozpočtu EU v letech 2011-2013	34
Tabulka 8: Výdaje do rozpočtu EU v letech 2014-2017	38
Tabulka 9: Příjmy do rozpočtu EU v letech 2014-2017	39

SEZNAM ILUSTRACÍ

Obrázek 1: VFR 2014-2020	12
Obrázek 2: Schéma sestavení rozpočtu EU	13
Obrázek 3: Regiony soudržnosti v ČR	21
Obrázek 4: Fondy regionální politiky ČR pro období 2014-2020.....	25
Obrázek 5: Výše příjmů a výdajů v letech 2004-2006	28
Obrázek 6: Rozložení příjmů na RP v letech 2004-2006	30
Obrázek 7: Vývoj příjmů a výdajů v letech 2007-2013	35
Obrázek 8: Rozložení příjmů na RP v letech 2007-2013	37
Obrázek 9: Vývoj příjmů a výdajů v letech 2014-2017	40
Obrázek 10: Rozložení příjmů na RP v letech 2014-2017	41
Obrázek 11: Vývoj čisté pozice ČR 2004-2017	44

SEZNAM ZKRATEK A ZNAČEK

ČR	Česká republika
ČSÚ	Český statistický úřad
DPH	Daň z přidané hodnoty
ECU	Evropská měnová jednotka
EFRR	Evropský fond pro regionální rozvoj
EFS	Evropský fond soudržnosti
EHS	Evropské hospodářské společenství
ES	Evropské společenství
ESF	Evropský sociální fond
EU	Evropská unie
HDP	Hrubý domácí produkt
HND	Hrubý národní důchod
Kč	koruna česká
Komise	Evropská komise
LAU	Místní administrativní jednotky
MFČR	Ministerstvo financí České republiky
Mil.	milion
např.	například
NUTS	Klasifikace územních statistických jednotek
OP	Operační program
Parlament	Evropský parlament
Rada	Rada EU
RP	Regionální politika
SF	Strukturální fond
VFR	Víceletý finanční rámec

ÚVOD

Evropská unie představuje unikátní spojenectví solidarity, ale není vždy tvůrcem kompromisu s ohledem na společné zájmy. Počátky evropské integrace zapříčinily především události spojené s 2. sv. válkou. Od padesátých let prošlo společenství výrazným posunem. V současné době jsou hlavními cíli především integrační a hospodářské aspekty.

Tématem bakalářské práce je zhodnocení vstupu České republiky do Evropské unie, které spočívá především v zaměření na rozpočet EU a na regionální politiku. ČR si vstupem do unie 1. května 2004 otevřela dveře, které jí dělily od nejužší spolupráce, která byla v současnosti na evropském kontinentu vytvořena. Cesta nebyla vůbec jednoduchá a muselo nastat hodně změn a ústupků. ČR si jako nově příchozí člen vydobyla místo v unii se všemi právy a povinnostmi.

Text je rozdělen na dvě hlavní části. První část textu je zaměřená na vysvětlení potřebných pojmů k pochopení dané problematiky. V první kapitole jsou vysvětleny základní pojmy k rozpočtu EU. Přesněji definice rozpočtu, včetně procesu jeho sestavení. Dále je vysvětlen víceletý finanční rámec. Detailněji jsou popsány příjmy a výdaje, včetně historického vývoje a jejich současné podoby.

Druhá kapitola je zaměřena na regionální politiku. Vysvětlené pojmy budou definovat regionální politiku, její historický vývoj, jednotlivé fondy, pomocí kterých jsou vypláceny potřebné finanční prostředky. V závěru kapitoly jsou osvětlené účelové dotace poskytované na regionální politiku.

Druhá část práce je zaměřená na konkrétní analýzu, která je rozdělená podle víceletých finančních rámců. V každém takovém rámci jsou analyzovány jednotlivé roky z pohledu ČR v oblasti příjmů a výdajů s ohledem na rozpočet EU. Účelové dotace na regionální politiku budou analyzovány po jednotlivých rámcích.

Poslední kapitola se zabývá zhodnocením celé praktické části.

Cílem práce je analýza vývoje odvodů do rozpočtu Evropské unie na jedné straně a příjmů z fondů Evropské unie včetně analýzy účelových dotací, zejména na regionální politiku. Práce takto zhodnotí přínosy vstupu České republiky v Evropské unii.

1 ROZPOČET EVROPSKÉ UNIE

1.1 Základní informace

Rozpočet Evropské unie (dále jen EU) slouží především k zajištění financí na jednotlivé programy a politiky EU a z malé části jsou finance použity na chod institucí. V reálném životě může každý z nás vidět nebo se dotknout výrobku, stavby, či projektu, který zlepšuje život občanům členské země a je financován z evropského rozpočtu. Příkladem financování oblastí může být životní prostředí, oprava budov, sportovních hřišť, lepší potraviny v obchodech, doprava, podpora studentů, vědy, techniky a mnoha dalších. Vznikají projekty, které by nemohly vzniknout pouze z financí daného státu. Zároveň je efektivnější a levnější udržovat jeden nadnárodní rozpočet, do kterého jednotlivé členské země přispívají než přelévát peníze z jednoho státu do druhého státu. [21]

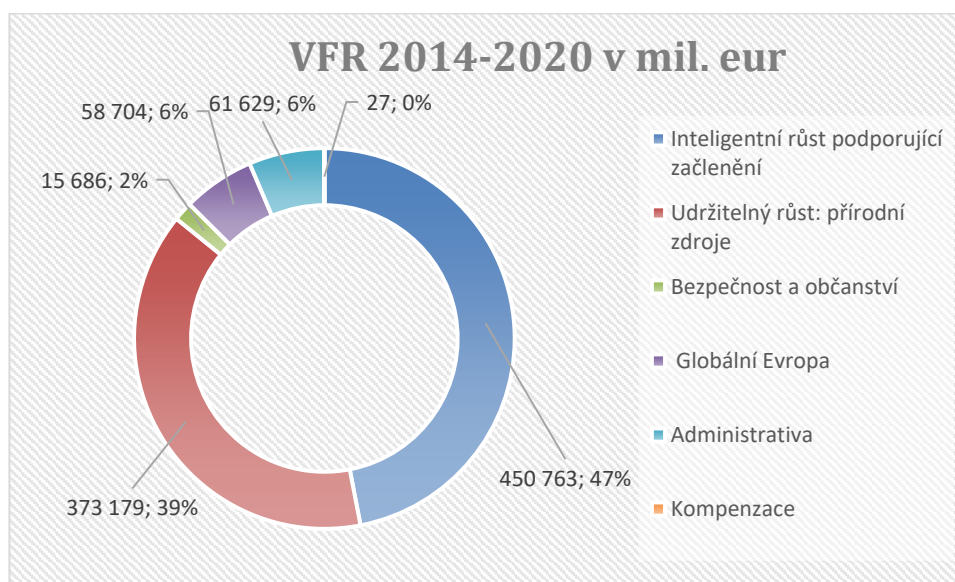
Důležitá je skutečnost, že EU není státem a zároveň ji nemůžeme považovat za typickou mezinárodní organizaci. Její netypická specifika se vyjmají i v rozpočtu. Pohlédneme-li na velikost rozpočtu EU, a na rozpočty jednotlivých členských států zjistíme, že jeho objemová stránka je velice malá oproti státnímu rozpočtu kterékoliv země EU. Odůvodnění můžeme nalézt ve skutečnosti, že rozpočet EU slouží pouze jako doplňkové finance pro členské země. Rozpočet se na rozdíl od státních rozpočtů vždy sestavuje jako vyrovnaný. Znamená to, že se pracuje pouze s penězi, které členské státy do rozpočtu vložily. Nemůže tak nikdy v návrhu dojít k deficitu. Rozpočet je sestavován každoročně a vždy se musí vejít do tzv. Víceletého finančního rámce (dále jen VFR).[2]

VFR je tzv. meziinstitucionální dohoda, která je uzavírána mezi Radou EU (dále jen Rada), Evropským parlamentem (dále jen Parlament) a Evropskou komisí (dále jen Komise). Podle pravidel je sestavován na 7leté období a určuje, kolik peněz může být rozděleno na jednotlivé okruhy a roky pomocí tzv. stropů. V zásadě jsou finance rozdělovány pro dvě skupiny prostředků. Jedná se o prostředky, které jsou použity na závazky, nebo na platby. Celkové roční stropy jsou uvedeny v cenách roku, ve kterém VFR vznikl, je proto důležité, aby se jednotlivé ceny v každém novém rozpočtovém roce přepočítali pro lepší korespondenci s aktuální ekonomickou situací. Cílem VFR je především kontrolovat finance proudící do jednotlivých zemí, udržovat finanční disciplínu a celkovou stabilitu v rámci EU. V neposlední řadě slouží k vytyčení rozpočtových priorit.

První VFR vznikl v roce 1988 a zatím jako jediný byl sestaven pouze na 5leté období. Všechny následující rámce byly sestaveny jako 7leté. Vznikl jako výsledek zvyšujícího se

tlaku na Evropské společenství (dále jen ES) kvůli financování jednotlivých politik. Problémem byly rychle se zvyšující výdaje oproti pomalejšímu zvyšování příjmů. Zároveň rozšiřování ES způsobovalo větší různorodost názorů ohledně priorit, které by měly být více či méně zahrnuty do rozpočtu a sestavení se stávalo čím dál obtížnější. [33][5]

Na Obrázek 1 je vyobrazen současně probíhající VFR 2014-2020.



Obrázek 1: VFR 2014-2020

Zdroj: Vlastní zpracování podle [8]

1.2 Sestavení rozpočtu

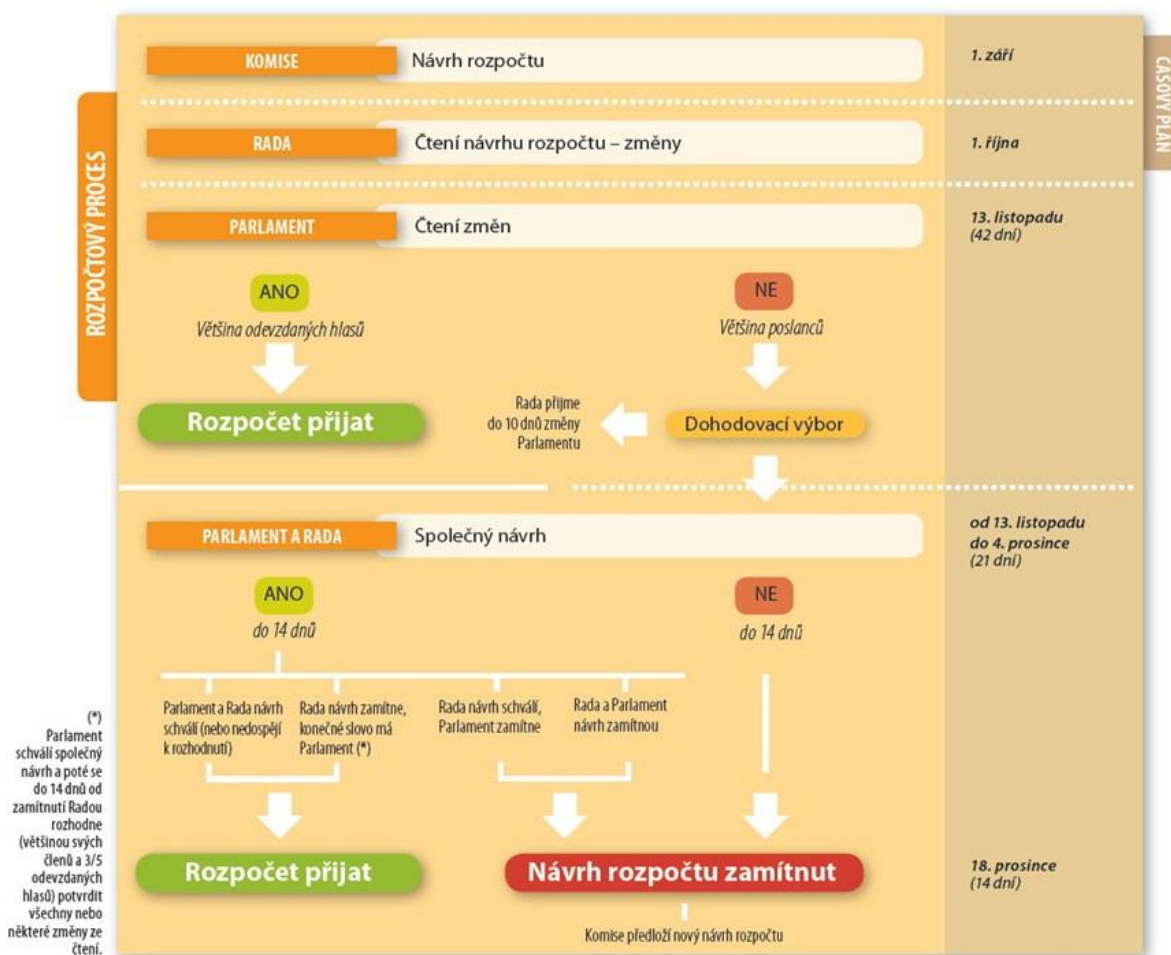
Rozpočet EU je sestavován každý rok. První krok pro vytvoření rozpočtového plánu je v rukou Komise. Ta sestaví návrh, který obsahuje odhadované výdaje všech orgánů EU vyjímaje Evropské centrální banky. Veškeré orgány tak musí učinit nejpozději do 1. července. V návrhu se objevují jak výdajové položky, tak i příjmové položky a musí být předložen Parlamentu a Radě nejpozději 1. září. Komise má právo pozměňovat návrh, a to až do svolání tzv. Dohodovacího výboru. Nejprve návrh putuje k Radě, která pomocí svých přípravných orgánů, tj. Rozpočtový výbor a Výbor stálých zástupců projednává předložený návrh. Vlastní pravomoc pozměnit návrh rozpočtu. Nejpozději do 1. října musí Rada zaujmout tzv. postoj k návrhu rozpočtu společně s odůvodněním svého názoru a předloží jej Parlamentu.

Parlament má čtyřiceti dvou denní lhůtu, aby se k návrhu rozpočtu vyjádřil. Rozpočet bude přijat, pokud ho Rada i Parlament schválí, nebo nepřijme žádné usnesení. V případě, že

nedojde ke shodě, se otevírá prostor pro Dohodovací výbor, jehož úkolem je vytvořit nový návrh rozpočtu.

Dohodovacímu výboru se ovšem nemusí podařit dohodnout se na společném návrhu rozpočtu. Následuje přenesení odpovědnosti zpět Komisi, která je povinna vytvořit nový návrh rozpočtu. [6]

Proces sestavení rozpočtu může být v některých případech zdlouhavý. Pro případ neschválení rozpočtu do konce kalendářního roku existuje tzv. rozpočtové provizorium, podle kterého případně na každý měsíc částka o velikosti 1/12 z předchozího rozpočtu. Rozpočtové provizorium je automaticky ukončeno po přijetí nového rozpočtu. [29] Na Obrázek 2 je podrobné schéma procesu při sestavování rozpočtu.



Obrázek 2: Schéma sestavení rozpočtu EU

Zdroj: MFČR [30]

1.2.1 Rozpočtové zásady

Rozpočtové zásady jsou důležitým bodem pro sestavení rozpočtu. Slouží jako pomocné nástroje, které musejí být splněny, aby byl rozpočet akceptovatelný.

- Zásada jednotnosti a správnosti – Pro jednodušší, účinnější kontrolu a zároveň pro větší orientaci financí je důležité, aby byly veškeré příjmy a výdaje uvedeny v jednom dokumentu. Je podstatné neplýtvat finančními zdroji, aby v rozpočtu figurovaly pouze takové položky, které jsou nezbytně nutné pro jednotlivé politiky, programy a chod institucí.
- Zásada ročního rozpočtu – Rozpočet je sestavován každoročně na dobu jednoho roku. Rozpočtový rok se shoduje s kalendářním, tj. období od 1. ledna do 31. prosince.
- Zásada vyrovnanosti - Rozpočet je sestavován vždy jako vyrovnaný, tj. příjmy se rovnají výdajům. Problémem je ovšem skutečnost, že rozpočet je vytvořen odhadovací metodou, protože nelze přesně určit výsledné částky. V konečném výsledku se může stát, že rozpočet bude na konci roku v přebytku. V tomto případě je zbytková částka převedena do rozpočtu následujícího roku a pokud nastane deficit, rozdílná částka je započtena jako náklad v následujícím rozpočtu. Podle pravidel si totiž EU nesmí na pokrytí deficitu půjčovat peníze od jiných organizací a institucí.
- Zásada zúčtovací jednotky – Veškeré položky musí být vedeny v jednotné měně. Od roku 1999 je základní měnou euro, které je zároveň měnou ve státech eurozóny.
- Zásada univerzálnosti – Podstata této zásady spočívá v tom, že veškeré výdaje musí být pokryty veškerými příjmy, a zároveň částky musí být uvedeny v plné výši bez jakýkoliv odečtů. Existují ovšem výjimky, na které se toto pravidlo nevztahuje, například (dále jen např.) financování výzkumných programů, úroky z vkladů, příjmy z prodeje filmů a tisku a mnoha dalších.
- Zásada specifikace – Jednotlivé výdaje musí být odůvodněny, kam a na jakou konkrétní činnost či projekt směřují. Jedná se o ochranné opatření, aby nedocházelo k záměně nebo ke zneužití prostředků.
- Zásada řádného finančního řízení – Položky v rozpočtu musí korespondovat se zásadou hospodárnosti, jejíž cílem je naložit se zdroji v časovém měřítku, kvalitě a množství co nejefektivněji a cenově nejvýhodněji. Další zásadou spadající

pod finanční řízení je zásada účinnosti, jejíž cílem je co nejefektivněji dovršit stanovených cílů. Poslední zásadou je zásada užitku, podle které se usiluje o co nejefektivnější vztah stanovených cílů a výsledků.

- Zásada transparentnosti – Rozpočet musí být plně transparentní, z tohoto důvodu je povinné, aby rozpočet a všechny dokumenty k němu spojené byly zveřejněné v Úředním věstníku Evropských společenství, a to nejdéle do tří měsíců od přijetí nového rozpočtu. [3]

1.3 Rozpočtové příjmy

Příjmovou stránku rozpočtu EU tvoří převážně tzv. vlastní zdroje, na kterých se podílejí všechny členské státy EU bez výjimky. Menšinou částí rozpočtu jsou tzv. ostatní zdroje. V současné době má EU čtyři kategorie příjmů. V lisabonské smlouvě je zakotvena pravomoc Rady EU vytvořit novou kategorii vlastních zdrojů, popřípadě kteroukoliv stávající zrušit. Tento legislativní proces musí přijmout Rada, Parlament a musí být odsouhlasen všemi členskými státy. [26]

První kategorií příjmů do rozpočtu EU je tzv. tradiční vlastní zdroj. Spadají sem především veškeré zemědělské dávky získané jako cla za dovoz zemědělských produktů. Mimo jiné další příjmy putují z dávek, které jsou uvalené na dovozce obchodující s cukrem a izoglukózou. V neposlední řadě pod tradiční vlastní zdroje spadají cla z obchodu se třetími zeměmi, která jsou stanovená a vybírána podle určeného společného celního tarifu. Jednotlivé členské země si ponechávají 20 % vybrané částky na náklady spojené s výběrem. V současné době tvoří tradiční vlastní příjmy 10-12 % celkových příjmů, ale kvůli zvyšující se soběstačnosti EU a klesající výši cel se stále snižují.

Druhá kategorie příjmů jsou tzv. vlastní zdroje, založené na dani z přidané hodnoty (dále jako DPH). Jedná se o systém jednotné sazby, která je v současné době stanovena ve výši 0,3 %. Jednotlivé členské státy odvedou příslušnou výši sazby ze svého harmonizovaného vyměřovací základu DPH. Pro všechny státy je stanoven maximální limit ve výši 50 % hrubého národního důchodu. V současnosti tento zdroj pokrývá 10-13 % celkových příjmů rozpočtu.

Třetí kategorie rozpočtu tvoří tzv. vlastní zdroje, které jsou založené na hrubém národním důchodu (dále jako HND). Státy musí odvést ze svého HND stanovené procento, které je v takové výši, aby došlo k vyrovnání příjmů oproti výdajům. Nazývá se také jako vyrovnávací zdroj. Jedná se o položku, která má největší podíl na příjmové stránce rozpočtu

a zároveň slouží jako ukazatel schopnosti jednotlivých států přispívat do rozpočtu EU. Celkové příjmy rozpočtu pokrývá 70-74 %.

Poslední kategorii jsou již jednou zmíněné ostatní příjmy. Patří jsem všechny příjmy, které nenalezeme ve vlastních zdrojích. Příkladem jsou daně odvedené z mezd zaměstnanců institucí EU, přebytek z loňského rozpočtového roku, pokuty či různé poplatky a mnoho dalších. Jejich výše je nepředvídatelná a nestálá. [26][35]

1.3.1 Vývoj rozpočtových příjmů

Rozpočtové příjmy EU prošly za dobu existence společenství výrazným vývojem. Podíváme-li se na počátek do roku 1951, kdy došlo ke vzniku Evropského společenství uhlí a oceli, zjistíme, že příjmy tvořily především poplatky vybírané od společností, které se zabývaly ocelářským a uhelným průmyslem. První změna nastala v roce 1957, kdy vzniklo Evropské hospodářské společenství (dále jako EHS) a EURATOM. Součástí základající smlouvy bylo i vytvoření nového systému pro výběr financí. Faktorem pro výši příspěvku byla velikost daného státu.

Poprvé se systém financování pomocí vlastních zdrojů objevil na počátku sedmdesátých let minulého století. Lucemburská smlouva vznikla pro větší finanční autonomii společenství. První a zároveň nejstarší vlastní zdroj, který začal fungovat již v roce 1971 jsou zemědělské dávky a celní poplatky, též nazýván jako tradiční vlastní zdroj. Členské země si mohly ponechat 10 % z vybrané částky na pokrytí nákladů, které byly s výběrem spojeny. První příjmy ze třetího vlastního zdroje plynuly do rozpočtu až v roce 1979. Jednalo o systém vybírání stanoveného podílu z DPH jednotlivých států. Ovšem jako největší problém se ukázal způsob výpočtu jednotlivého podílu. Maximální podíl DPH nemohl být větší než 1 %.

Počátkem osmdesátých let se ukázalo současné financování rozpočtu ES jako neuspokojivé. Příjmy rostly pomaleji než růst výdajů, a to především na zemědělskou politiku. Zvýhodněné byly státy, které měly rozsáhlý zemědělský sektor. Nejvíce znevýhodněná byla Velká Británie, která neměla velký zemědělský sektor a zároveň obchodovala převážně se zeměmi mimo ES a její příspěvky na tradiční vlastní zdroje byly vysoké. S ohledem na DPH na tom nebyla Velká Británie nejlépe a díky vysokému vyměřovacímu základu odváděla do rozpočtu vysoké částky a stala se tak největším čistým plátcem z celého ES. Vše vyvrcholilo v roce 1984, kdy Rada ve Fontainebleau schválila reformu, která se zaměřila na změnu výše vyměřovacího základu DPH. Došlo ke zvýšení z 1 % na 1,4 % s platností od roku 1986. Druhá část se týkala již zmíněné Velké Británie a její vysoké čisté pozici v oblasti plateb. Za rok 1984 dostala odškodnění ve výši jedné miliardy

ECU. Od následujícího roku měla Velká Británie právo na náhradu 66 % rozdílu mezi výši částky, kterou dostane z rozpočtu EU a částkou, kterou musí odvést v rámci zdroje DPH. Tento mechanismus je nazýván Britský rabat. Zásahu na této skutečnosti měla především tehdejší britská vláda v čele s Margaret Thatcherovou.

Přelomovým rokem v oblasti výdajů a příjmů se stal rok 1988. Rada přijala a schválila úpravy navržené Komisí známou jako tzv. Bruselská dohoda, popřípadě Delors I. Zcela novým pojmem se stal již dříve zmíněný Víceletý finanční rámec, který určoval výši výdajů neboli stropů na jednotlivé roky. První VFR byl přijat na období 1988–1992. Zároveň byl založen nový zdroj financování. Jednalo se o finanční příspěvky hrubého národního důchodu (dále jen HNP) členských států. Čtvrtý zdroj sloužil především jako vyrovnávací položka rozpočtu. Po vytvoření čtvrtého zdroje navrhovala Komise s ohledem na chudší státy ES snížení sazby DPH. Tento krok ale nebyl schválen. Nakonec jedinou změnou bylo snížení tzv. maximální výše harmonizovaného základu daně na 55 %.

S blížícím se koncem prvního rozpočtového rámce se opět rozhořely diskuze ohledně systému vlastních zdrojů. Hlavním tématem se opět stalo DPH. Změna nastala v dohodě z Edinburghu neboli Delors II. Změna spočívala v postupném snižování velikosti vyměřovacího základu DPH z původních 1,4 % na 1 %. Zároveň zde existovalo pravidlo pro státy, které nedosahovaly většího HNP než 90 % průměru ES. V jejich případě byl maximální základ stanoven na 50 % HNP daného státu. V případě ostatních členských států docházelo k postupnému každoročnímu snižování o 1 % a od roku 1999 všechny členské státy mají maximální vyměřovací základ 50 % HNP. Dále proběhlo schválení nového rozpočtového rámce pro roky 1993-1999.

Vytvoření následujícího finančního rámce nebylo vůbec jednoduché, a to z důvodu blížícího dosud největšího rozšíření EU o 10 nových členských států. Finanční rámec byl vytvořen pro období 2000-2006 na summitu v Berlíně roku 1999. V následujících sedmi letech došlo ke snižování sazby DPH. Nejprve byla snížena z 1 % na 0,75 %. Od roku 2004 dokonce na 0,5 % pro všechny státy. Postihnuté byly i tradiční vlastní zdroje, u kterých se částka putující do rozpočtu jednotlivých států zvýšila na 25 %.

V roce 2002 došlo ke změně čtvrtého zdroje, kdy hrubý národní produkt byl nahrazen hrubým národním důchodem.

Na konci roku 2005 proběhl summit v Bruselu, ze kterého vznikla nová podoba VFR pro období 2007–2013, který byl přijat tzv. interinstitucionální dohodou. Jednalo se o složité vyjednávání, a to z důvodu stále zvyšující se nespokojenosti členů unie ohledně stávajícího

rozpození jednotlivých příjmů a výdajů. Musel být vytvořen jistý kompromis ze strany EU pro státy Nizozemsko, Německo, Rakousko a Švédsko, kteří mají podobně jako Velká Británie určitou korekci spojenou s příjmovým zdrojem DPH. Jednotná sazba pro všechny členské státy byla stanovena na 0,3 % harmonizovaného vyměřovacího základu. Nizozemsko, Rakousko, Německo a Švédsko mají sazbu sníženou.[1] [3]

V současné době probíhá VFR na období 2014-2020, též nazývaný jako Rozpočet – Evropa 2020. Komise podala první návrh již v polovině roku 2011. Ke konečné dohodě členských zemí došlo až na summitu v únoru roku 2013. Problematickou částí se ukázala výše celkových výdajů a jejich rozdělení na jednotlivé oblasti. Na konci roku 2013 přistoupili k legislativní dohodě také Parlament, Rada a Komise. Na straně příjmových položek nedošlo k výrazným změnám. U tradičních vlastní zdrojů byla snížena sazba zahrnující pokrytí nákladů členských států spojených s výběrem z 25 % na 20 %. [19]

1.4 Rozpočtové výdaje

Výdajová stránka rozpočtu EU je oproti příjmové velmi různorodá a nestálá. Výdaje se mění podle aktuálních priorit a cílů, které si EU určí. Rozdělují se do tzv. okruhů, které jsou stálé po dobu trvání VFR. Oproti klasickému státnímu rozpočtu zde nenajdeme jako hlavní prioritu typické mandatorní či sociální výdaje.

V současné době největší výdajovou položkou rozpočtu je zemědělská politika společně s výdaji na ochranu životního prostředí. V závěsu v objemu financí následují příjmy pro rozvoj jednotlivých států včetně regionů.

Pro VFR 2014-2020 jsou finance rozděleny do šesti okruhů:

- Inteligentní růst podporující začlenění – je rozdělen na dvě malé podoblasti. První podoblast se nazývá Konkurenceschopnost pro růst a zaměstnanost a financují se zde především tzv. unijní programy, pod kterými si můžeme představit program Erasmus+, který slouží ke vzdělávacím účelům. Dále COSME podporující podniky malé či střední velikosti a následují programy podporující dopravu, vědu a techniku, energetiku, telekomunikaci a mnoho dalších oblastí. Novou oblastí oproti přechozímu VFR se stala podpora zaměstnanosti mladých lidí.

Druhou podoblastí je Hospodářská, sociální a územní soudružnost, která usiluje o rozvoj zaostalejších členských států, včetně jejich regionů. Peníze se čerpají především z tzv. Evropských strukturálních a investičních fondů, které se dále

rozdělují na tři fondy. Jedná se o Evropský fond pro regionální rozvoj, Fond soudržnosti a Evropský sociální fond.

- Udržitelný růst: přirozený růst – Hlavním bodem financování je zemědělská politika, která se dále člení na tzv. I. a II. pilíř. Další podporované programy jsou Evropský námořnický a rybářský fond a především Life+, který se zabývá životním prostředím a klimatickými změnami. Oproti předcházejícím VFR dochází k poklesu výdajů na daný okruh.
 - Bezpečnost a občanství – Finance poskytované na obranu a ochranu občanů členských států. Konkrétněji jsou využívány na boj proti terorismu, podporu ochrany lidských práv, ochranu spotřebitele a v současné době velice probírané migrantské výdaje.
 - Globální Evropa – Důležitou součástí politiky EU je udržování vztahů se státy, které nejsou součástí společenství, a především se snaží podporovat kandidátské země. Podpora putuje i na humanitární pomoc, a to včetně zemí třetího světa. Mezi nejvýznamnější programy patří Evropský nástroj sousedství, Předvstupní nástroj, popřípadě Nástroj pro rozvojovou spolupráci.
 - Správa - V tomto okruhu výdajů nalezneme veškeré finance na pokrytí fungování všech institucí EU, příjmy zaměstnanců, administrativní náklady atd.
 - Vyrovnávací náhrady – Specializované pro nově příchozí členské státy EU. Slouží jako kompenzace zvýšených nákladů spojených se vstupem do společenství a zároveň garantuje pozici čistého příjemce v prvních letech po přistoupení. V současném VFR je podporováno Chorvatsko, které vstoupilo v roce 2013.
- [34][36]

2 REGIONÁLNÍ POLITIKA EU

2.1 Základní informace

V první kapitole jsme si představili vytváření a fungování rozpočtu EU včetně složení příjmů a výdajů. Pozornost teď zaměříme na v současné době důležitý výdaj, a to na regionální politiku (dále jen RP), též známou jako kohezní politiku či Politiku hospodářské a sociální soudržnosti. Už z názvu je patrné, že hlavní prioritou pro EU je přednostně finančně pomáhat méně rozvinutým státům včetně jejich regionů. Pro upřesnění se v současné době jedná o 276 regionů, které se nacházejí ve 28 členských zemích. [27]

Pro lepší představu podpora v rámci RP je různorodá, široká a pomohla financovat již tisíce projektů po celé EU. Mezi hlavní proudy financí se řadí především podpora pro vytváření nových pracovních míst a příležitostí, rozšiřování a zlepšování vzdělávacích institucí včetně jejich systému, neopomínaná není ani podpora dopravní infrastruktury, podpora více ekologického zpracování a výroby či sociální pomoci. Peníze jsou rozdělovány z evropských fondů, které budou později detailněji popsány.

Stejně jako tomu je u rozpočtu EU i zde platí pravidlo solidarity. Více podporové jsou především oblasti, které jsou nějakým způsobem zaostalé nebo znevýhodněné a ty se nacházejí především v méně vyspělých státech, které zároveň přispívají do společného rozpočtu méně finančních prostředků než státy vyspělé. Důležitou podmínkou pro poskytnutí financí z určených fondů je spoluúčast státu, pro které je dotace určená.

EU rozlišuje tři úrovně rozvinutosti regionů. Jako klíčový faktor se bere průměr HDP v rámci všech členských států. Méně rozvinuté regiony dosahují HDP na obyvatele méně než 75 % průměru EU. Mezistupeň představují přechodové regiony, jejichž HDP se pohybuje v rozmezí 75-90 % na obyvatele. Poslední stupeň tvoří rozvinutější regiony, u kterých HDP představuje více než 90 % průměru EU. Regiony v ČR se v současné době řadí mezi méně rozvinuté, jedinou výjimku tvoří hlavní město Praha, jejíž HDP převyšuje hranici 75 %. [20] [28]

V rámci snazšího a přehlednějšího přerozdělování finančních prostředků byly v sedmdesátých letech minulého století vytvořeny a poté v osmdesátých letech zdokonaleny regionální členění nazývaná NUTS. Jedná se o zkratku anglického názvu Nomenclature des Unites Territoriales Statistiques přeloženo do českého jazyka jako klasifikace územních statistických jednotek. V současné době existují tři stupně tzv. NUTS I, NUTS II a NUTS III

a základním faktorem pro rozdělení do těchto skupin je počet obyvatel, přičemž hlavní používanou jednotkou je NUTS II. [4]

V následující Tabulka 1 je znárodněné rozdělení regionů v rámci úrovně NUTS podle počtu obyvatel.

Tabulka 1: Regionální členění

Úroveň/ Jednotka	Mín počet obyvatel	Max počet obyvatel
NUTS I	3 000 000	7 000 000
NUTS II	800 000	3 000 000
NUTS III	150 000	800 000

Zdroj: Strukturální fondy [28]

Česká republika se pro své potřeby rozděluje do 14 krajů neboli do vyšších územně samosprávných celků. Podíváme-li se na rozdělení podle EU, naše kraje odpovídají velikostně kategorii NUTS III, ale jak již bylo zmíněno nejpřesněji používanou jednotkou pro rozdělení financí je NUTS II. Z tohoto důvodu na našem území vzniklo 8 regionů soudržnosti, které již korespondují s nejčastěji používanou jednotkou a zastupují je regionální rady. Jednotlivé kraje jsou spojeny do jednoho regionu, např. pod Severovýchodní region soudržnosti spadá Pardubický, Liberecký a Královéhradecký kraj. Pro lepší představu následuje Obrázek 3, kde jsou vyznačeny jednotlivé kraje a jejich propojení s regiony soudržnosti.



Obrázek 3: Regiony soudržnosti v ČR

Zdroj: Strukturální fondy [28]

V rámci rozdělení jednotlivých států na regiony existuje v EU menší jednotka, známá pod zkratkou LAU neboli Místní administrativní jednotky. Velikostí LAU I odpovídají v ČR velikostně okresům a LAU II potom jednotlivé obce. Toto nižší členění ovšem nemá vliv na rozdělení peněžních prostředků. [28]

2.2 Vývoj regionální politiky

Počátek RP se datuje do roku 1957, kde se poprvé v malé míře objevila v rámci Římských smluv, ale nebyla brána nikterak významně. Všechny dosavadní členské státy se nacházely na velice podobné hospodářské úrovni a nebylo tedy zapotřebí velkých finančních podpor. V následujícím roce tj. 1958 vznikl nejstarší fond RP, a to Evropský sociální fond (dále jen ESF), jehož cílem byla podpora vzdělávání, zaměstnanosti či lidských zdrojů.

Velkého rozvoje dosáhla v letech sedmdesátých, a to z důvodu přistupování nových členů do společenství, díky kterým se výrazněji prohloubily nerovnosti mezi jednotlivými státy. První reakcí bylo roku 1975 založení Evropského fondu pro regionální rozvoj (dále jen EFRR), který měl napomáhat snižovat hospodářské rozdíly. K rozdělování finančních prostředků byly použity tzv. fixní kvóty, které se ovšem postupem času ukázaly jako neefektivní. V roce 1986 byl vydán tzv. Jednotný evropský akt, ve kterém byly stanoveny poklady pro novou podobu RP, a to v Hlavě V, článku 130.

O dva roky později tj. 1988 nastala přelomová reforma RP. Vzniká tzv. Politika soudržnosti, pod kterou spadají veškeré strukturální fondy. V rámci efektivnějšího rozdělení finanční pomoci jsou zdokonaleny územní jednotky nazývané NUTS. Zároveň RP posiluje v objemu přidělených financí, a to přibližně na dosavadní dvojnásobek a stává se pomalu klíčovou politikou ES.

S podpisem Maastrichtské smlouvy v roce 1993 došlo k další podpoře RP. Vzniká nová podpora pomocí nově vytvořeného Evropského fondu soudržnosti (dále jen EFS), dále je založen Výbor regionů a v neposlední řadě se začala používat zásada subsidiarity, která stanovuje rozhodování na nejnižší úrovni, pokud je to možné.

V následujících letech dochází k upevňování důležitosti RP. Zvyšuje se finanční podpora a v druhé polovině devadesátých let patří této politice téměř jedna třetina rozpočtu. Po vstupu Finska a Švédska v roce 1995 byly vyhrazeny peníze pro podporu málo osídlených oblastí v těchto severských zemích.

Na počátku nového tisíciletí se musela EU připravit na dosud největší rozšíření, které způsobilo výrazné zvýšení hospodářských rozdílů mezi všemi členy. Snahou o co nejmenší

dopad, musela EU vynaložit finanční prostředky pro nové členy, které mohly být použity ještě před vstupem do společenství.

Až do současnosti nebylo dosaženo výraznějších změn. RP postupem času posiluje a pro období 2014–2020 byla stanovena jako druhá nejdůležitější a nejpodporovanější politika z pohledu rozpočtu EU. Peníze jsou jako u ostatních politik podrobeny pravomocem VFR. Pomocí jednotlivých fondů a rámců si EU stanoví hlavní cíle a priority.[3] [20]

Pro stávající rámec 2014–2020 EU vytyčila 5 bodů, které by chtěla naplnit. Jednotlivé cíle se dotýkají určité důležité oblasti. Mezi první se samozřejmě řadí zaměstnanost, u které je snaha EU do roku 2020 zvýšit zaměstnaných občanů na 75 %. Zaměřená věková kategorie se pohybuje mezi 20 a 64 lety. Druhý cíl definuje rozvoj výzkumu a vývoje, a to především pomocí navýšení finančního prostředku. Cílená částka je stanovena na 3 % HDP EU. Třetí bod se zabývá životním prostředím konkrétněji bojem proti skleníkovým plynům. V rámci životního prostředí se nezapomíná ani energetiku, která je s přírodou pevně vzpjata. Cílem je, aby docházelo k postupnému zvyšování podílu obnovitelné energie, předně k úspoře energie o 20 %. Čtvrtý bod je zaměřený na vzdělání, je snahou snížení počtu studentů, kteří z určitých důvodů nedokáží dokončit kteroukoliv úroveň vzdělání, a to alespoň o 10 %. Poslední cíl EU je zaměřený na sociálně slabší obyvatele, včetně pomoci k jejich začlenění a boji proti chudobě. Unie si jako stanovenou hranici pro splnění určila pomoci minimálně 20 milionům obyvatel. [27]

2.3 Fondy regionální politiky

RP využívá pro financování projektů strukturální a investiční fondy, kterých je celkem pět. Pro RP jsou vyhraněny pouze tři z nich. Spadá sem Evropský fond pro regionální rozvoj, Evropský sociální fond a Evropský fond soudružnosti. V této podkapitole si jednotlivé fondy rozebereme.

Prvním zmiňovaným je EFRR, který se specializuje na podporu důležitých hospodářských odvětví, pomocí kterých dochází k posílení konkurenceschopnosti členských zemí a zároveň se snaží o snížení ekonomických i sociálních rozdílů mezi regiony. Fond se zaměřuje na oblasti, které jsou nějakým způsobem znevýhodněné, ať už se jedná o méně obydlené části státu či se nachází v neúrodných zemědělských oblastech. Nezapomíná se ani vzdálené území, které není pevně připojeno k evropskému kontinentu jako jsou například Kanárské ostrovy.

Součástí EFRR je tzv. Evropská územní spolupráce. Základní myšlenka spočívá v tom, že je snaha o co největší propojení mezi jednotlivými regiony a zvýšení blahobytu pro

všechny. Jedná se opět o propojení dopravní infrastruktury, jednodušší obchodování za hranicemi jednotlivých států, snižování odstupů mezi městem a venkovem. [20]

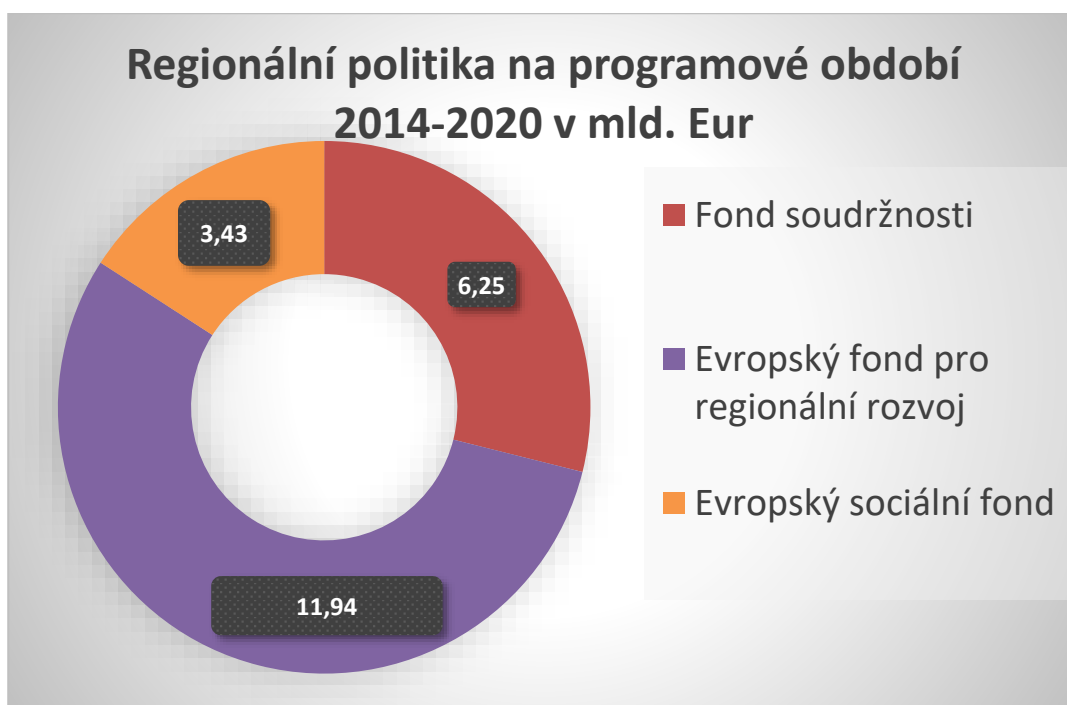
ESF, jehož začátek se datuje na úplný počátek RP (1958), se zaměřuje na pracovní a sociální problémy společnosti. První část podpory se tedy zabývá zaměstnaností v EU. Specializuje se na vytváření nových pracovních míst, napomáhá lidem s novým vzděláním pro jednodušší nalezení nového zaměstnání, popřípadě pro rozvoj dovedností ve stávajícím zaměstnání, a to pomocí rekvalifikačních kurzů. Důležitou prioritou je pomoc čerstvým absolventům středních a vysokých škol rychle nalézt odpovídající zaměstnání. Podpora neopomíná ani občany, kteří jsou ze zdravotních či jiných důvodů znevýhodněni. Druhá část podpory je zaměřena na boj proti diskriminaci, podporu efektivního fungování veřejné správy včetně všech jejích služeb pro občany.[7] [20]

EFS existuje od roku 1994 a slouží jako pomoc pro slabší členy EU, kteří nedosahují průměru EU v HDP. V současné době je jako hranice brán průměr 90 % HDP. Finanční investice podporují rychlejší rozvoj ekonomiky, snižují sociální a hospodářskou rozdílnost. Finance jsou investovány do dvou hlavních proudů, jimiž je životní prostředí a dopravní infrastruktura.

Součástí jsou i tzv. transferové dopravní sítě, pomocí kterých dochází k podpoře vnitřního trhu EU včetně volného pohybu přes hranice států, a to jak osob, tak i zboží. V rámci životního prostředí je snaha o zlepšení klimatické situace včetně podpory vodního, energetického a odpadového hospodářství. Důležitým bodem pro EFS jsou tzv. Nástroje pro propojení Evropy, které se zaměřují na širokopásmovou infrastrukturu a online služby. Cílem je usnadnit předpravu zboží a lidí.

V současné době splňují podmínku pro čerpání finančních prostředků země, které přistoupily do EU v roce 2004, včetně Řecka, Chorvatska a Portugalska. Pokud kterýkoliv členský stát dosahuje až příliš vysokého veřejného dluhu, má Rada právo zastavit finanční podporu z fondu soudržnosti. [18] [20]

V rámci strukturálních a investičních fondů VRF pro období 2014–2020 je pro ČR vyhrazeno celkově 23,9 mld. Eur. V následujícím Obrázek 4 jsou znázorněny fondy, které jsme si v předchozím textu detailněji přiblížili, a které může ČR použít na RP.



Obrázek 4: Fondy regionální politiky ČR pro období 2014-2020

Zdroj: Vlastní zpracování podle [23]

2.4 Dotace na regionální politiku

Součástí práce je analýza účelových dotací z evropských fondů, a to především na RP. Z tohoto důvodu si také osvětlíme pojem dotace, a jak jsou poskytovány.

Pojem dotace je chápán jako finanční pomoc poskytovaná většinou ze státních rozpočtů, státních fondů a mimostátních zdrojů tedy především z rozpočtu EU. Existují dva druhy dotací, a to účelové a obecné. Pro potřebu EU se využívají pouze dotace účelové.

Účelové dotace již podle názvu napovídají, že jejich použití musí být předem striktně dané, tedy kam, jak a na co budou finance konkrétně použity. V rámci účelových dotací se rozlišuje, zda budou fungovat se spoluúčastí nebo bez spoluúčasti. První zmíněné pracují se skutečností, že dotace pokrývají pouze částečné financování daného projektu, zbývající peníze musí být použity ze zdrojů příjemce. Dotace bez spoluúčasti představují celkovou částku projektu a není již zapotřebí zapojení příjemce. Dotace se spoluúčastí se nadále mohou rozlišovat na dotace s otevřeným či uzavřeným koncem.

Evropské dotace jsou nástrojem, který EU používá v praxi za účelem snížení již dříve zmíněných hospodářských rozdílů mezi jednotlivými členskými státy a jejich regiony. Finanční prostředky jsou samozřejmě vypláceny ze strukturálních a investičních fondů.[17]

3 ANALÝZA ROZPOČTU EU A ÚČELOVÝCH DOTACÍ Z POHLEDU ČR

Obsah této kapitoly je zaměřen na analýzu výdajů, které ČR poskytla do společného evropského rozpočtu, a naopak na příjmy, které byly vyčerpány ze strukturálních a investičních fondů. V rámci fondů jsem se zaměřila na dotace, které byly poskytnuty především na RP.

ČR se společně s dalšími devíti zeměmi připojila 1. května 2004 k EU. S přístupem obdržela svá práva, ale i povinnosti, které musí jako členský stát splňovat. Mezi základní povinnosti členské země patří aktivní podílení na rozpočtu. EU se nacházela již v druhé polovině VFR, který byl stanoven na roky 2000-2006, když došlo k rozšíření o nové státy. Stejně jako ostatní členské země musí ČR poskytovat finance, které jsou pojmenovány jako tradiční zdroje, zdroje z DPH a HND. Je důležité připomenout, že součástí HND jsou i odvody na korekci VB a ostatním státům, které mají určitou korekci vyjednanou s EU. Tak jak má povinnost přispívat do rozpočtu, má ČR právo na čerpání finančních prostředků ze strukturálních a investičních fondů.

Všechny státy EU se podle vztahu k rozpočtu rozdělují na dvě kategorie. Čistí plátcí nebo čistí příjemci. První zmíněná skupina států odvádí do rozpočtu více finančních prostředků, než dostává nazpět. Čistí příjemci naopak využívají více financí, než odvedli do rozpočtu. [22]

3.1 Víceletý finanční rámec 2004–2006

3.1.1 Výdaje a příjmy z rozpočtu EU

První podkapitola se zabývá vývojem výdajů a příjmů pro období 2004-2006.

Tabulka 2: Výdaje do rozpočtu EU v letech 2004-2006

Rok	2004	2005	2006
Tradiční zdroj	1 910,10	4 373,70	4 233,00
DPH	2 548,80	4 507,80	4 934,20
HND	13 472,90	21 785,40	21 235,20
Rezervy	31,4	37	0
Celkem	17 963,20	30 703,90	30 402,40

Zdroj: Vlastní zpracování podle [12]

V Tabulka 2 jsou znázorněny výdaje do rozpočtu prvních tří let v EU v mil. Kč. V roce 2004 byly výdaje nejnižší za celé působení ČR v EU. Důvodem takto malého odvodu je skutečnost přístupu do EU až v květnu. Tudíž oproti stálým členům ČR odváděla výdaje pouze za 8 měsíců a zároveň jako nový člen měla snížené výdaje. Nejvyšší výdaje byly spojené se zdrojem HND, který slouží jako vyrovnávací zdroj. Pro rok 2004 a 2005 jsou specifické výdaje spojené s rezervou.

V roce 2005 došlo ke zvýšení výdajů, které postihlo všechny zdroje. Nejvyšší růst byl zaznamenán u tradičních vlastních zdrojů, kde ČR odvedla o 100 % vyšší částku než v předcházejícím roce.

Rok 2006 byl posledním rokem z prvního rámce, na kterém se ČR podílela. Výdaje zaplacené v tomto roce byly velice obdobné roku předcházejícímu. Jedinou výjimku představovaly rezervy, které již nebyly součástí plateb do rozpočtu EU.

Celkové výdaje za rok 2004 tvořily 0,55 % z celkových plateb do rozpočtu EU. V letech 2005 a 2006 se daný poměr zvýšil na 0,95 %. V roce 2004 činily výdaje na jednoho občana 1760 Kč. V následujícím roce došlo ke zvýšení na 2 890 Kč a v roce 2006 dokonce na 2 929 Kč na jednoho obyvatele ČR. [16]

Tabulka 3: Příjmy z rozpočtu EU v letech 2004-2006

Rok	2004	2005	2006
Strukturální akce	6 190,10	6 788,5	13 300,30
Zemědělská politika	2 813,70	12 739,30	14 251,00
Kompensace	10 466,50	8 940,00	5 710,20
Ostatní příjmy	5 820,70	4214	4 048,80
Celkem	25 291,00	32 681,8	37 310,30

Zdroj: Vlastní zpracování podle [12]

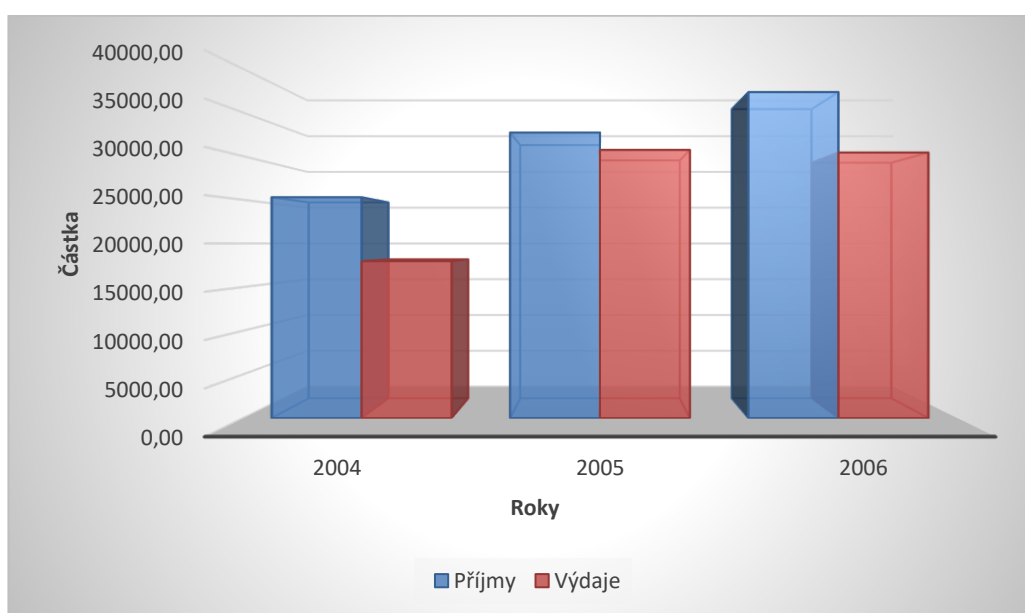
Tabulka 3 znázorňuje příjmy z rozpočtu EU v letech 2004-2006 v mil. Kč. V prvním roce dominovaly příjmy z kompenzací, které sloužily na zmírnění nákladů spojených se vstupem do unie. Jejich výše představovala 41 % z celkových příjmů. V druhém a třetím roce docházelo k jejich postupnému poklesu. Strukturální akce, pod které spadá čerpání ze SF a EFS, v letech 2004 a 2005 představovaly pouze ¼ z celkových příjmů. Situace se zlepšila v roce 2006, kdy ČR dokázala zefektivnit čerpání ze strukturálních a investičních fondů. Příjmy na strukturální akce vzrostly o dvojnásobek.

Příjmy na zemědělskou politiku v roce 2004 představovaly pouze 11 % z celkových příjmů. V roce 2005 se příjmy zvýšily o 500 % oproti předchozímu roku a pro následující dva roky se zemědělská politika stala hlavním příjmem.

Ostatní příjmy představují finanční prostředky poskytované pomocí předvstupních nástrojů, či na podporu vnitřní politiky. V roce 2004 tvořily příjmy z předvstupních nástrojů 20 % z celkových příjmů.

Z Tabulky 3 je dále patrné, že docházelo k postupnému zvyšování alokovaných prostředků. V roce 2004 tvořily příjmy 0,82 % z celkových rozdělených peněz z rozpočtu EU. V roce 2005 činily příjmy 1,03 % a v roce 2006 1,28 %. V přepočtu na jednoho obyvatele dokázala ČR v roce 2004 získat 2 560 Kč. Porovnáme-li tento údaj s ostatními devíti státy, které vstoupily ve stejný rok jako ČR, zjistíme, že všechny státy kromě Polska, Slovenska a Maďarska dokázaly získat na jednoho svého občana více finančních prostředků. V roce 2005 na jednoho obyvatele připadalo 3 129 Kč a v roce 2006 3 692 Kč. Takto nízké příjmy mělo pouze Slovensko, kterému v roce 2006 náleželo na jednoho občana 3677 Kč. Hlavním důvodem této skutečnosti je pomalé čerpání ze strukturálních a investičních fondů. [16]

V následujícím Obrázek 5 jsou znázorněny příjmy a výdaje v letech 2004-2006 v mil. Kč.



Obrázek 5: Výše příjmů a výdajů v letech 2004-2006

Zdroj: Vlastní zpracování podle [12]

V prvních letech se ČR dokázala dostat do pozice čistého příjemce. Za rok 2004 činily čisté příjmy 7 327,9 mil. Kč. V poměru na jednoho občana to představuje 800 Kč. V roce 2005, díky výraznému zvýšení výdajů a pomalému růstu příjmů došlo ke snížení čisté pozice

oproti předcházejícímu roku o 70 %. Čistá pozice byla 1 977,9 mil. Kč. V přepočtu na občana to představuje pouze 240 Kč. V roce 2006 se ČR zlepšila v alokaci příjmů a zvýšila se i její čistá pozice. Konečná bilance byla 6 908,0 mil. Kč. Na jednoho občana tedy připadlo 825 Kč.

3.1.2 Regionální politika 2004-2006

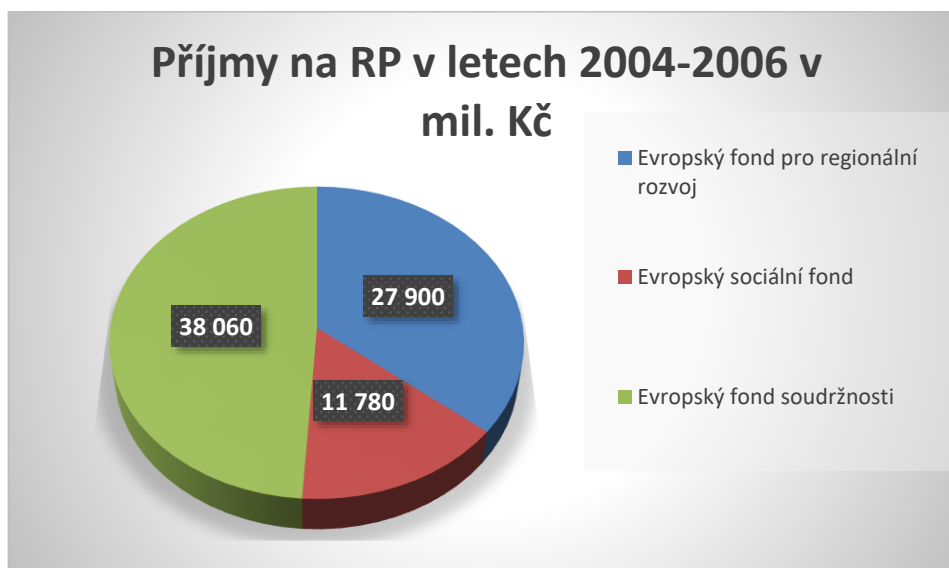
V rámci RP jsou finance vypláceny ze tří fondů. Prvním zmíněným fondem je EFRR. Ve VFR bylo z fondu vyplaceno 45 % financí, což představuje částku 27 900 mil. Kč. Z tohoto fondu byly v tomto období podporovány operační programy (dále je OP) Průmysl a podnikání, Infrastruktura a částečně se zapojoval i do Společného regionálního operačního programu. V rámci OP Průmysl a podnikání, který se specializuje na pomoci vytváření větší konkurenceschopnosti v oblasti průmyslu či podnikání. Pomocí tohoto programu bylo zrealizováno 2810 z 5 220 předložených projektů. Jejich celková hodnota činila 9 266,3 mil. Kč a v rámci podpory bylo využito 99,4 % veškerých příjmů stanovených pro tento OP.

Další programem je OP Infrastruktura, v níž bylo zrealizováno 400 projektů v hodnotě 9 992,7 mil. Kč. Tento program se zaměřuje především na podporu vytváření nových nebo udržování stávajících dopravních i železničních cest, včetně snižování důsledků s výstavbou na životní prostředí. Posledním zmíněným programem je Společný regionální OP, pomocí kterého bylo zrealizováno 2780 projektů v hodnotě 17 255,9 mil Kč. Pro zajímavost na tento operační program bylo vynaloženo nejvíce finančních prostředků. Společný regionální OP se specializuje především na oblasti, které jsou ve specifikaci pod obcemi nebo kraji.

Z ESF bylo využito 19 % z celkových příjmů. Z tohoto fondu byly vyplaceny peníze na již zmíněný Společný regionální OP, kterého je součástí. Především se soustřeďuje na OP Rozvoj lidských zdrojů. V oblasti RP se jedná o velice důležitý program, neboť se specializuje na zvyšování pracovní síly v oblasti vzdělávání nebo flexibility. Zároveň napomáhá k vytváření nových pracovních míst a jejich obsazování. Pro VRF 2004-2006 ČR uskutečnila 2630 projektů v hodnotě 11 566,8 mil. Kč. Jednalo se tak o druhý největší program s ohledem na výši využitých financí. [32]

Součástí RP je také podpora z EFS, ze kterého ovšem mohla ČR čerpat již od roku 2000 v rámci přístupu k EU. Do roku 2006 bylo zrealizováno 49 projektů v konečné hodnotě 38 060,8 mil. Kč. Projekty byly zaměřeny na oblast životního prostředí, dopravní infrastrukturu nebo technické asistence. [25]

V celkovém součtu dokázala ČR na RP ze SF a EFS využít 77 740,8 mil. Kč. V praktické rovině pomohly finance poskytnuté z EU vytvořit více než 45 000 pracovních míst, více než 420 km nových či zrekonstruovaných silnic, téměř 361 000 metrů čtverečních podnikatelských zón a prostorů. Důležitým pokrokem bylo i vytvoření více než 1500 malých a středních podniků. [32] Na Obrázek 6 jsou znázorněné veškeré příjmy, které ČR využila na RP v letech 2004-2006.



Obrázek 6: Rozložení příjmů na RP v letech 2004-2006

Zdroj: Vlastní zpracování podle [25][32]

3.1.3 Souhrn roků 2004-2006

ČR zahájila své působení v EU z pohledu čerpání dotací ze strukturálních a investičních fondů pomaleji, než tomu bylo u ostatních států. Dokázala si v každém z roků udržet čistou pozici příjemce. Celkově za tři roky dokázala získat 16 233,8 mil. Kč. Velkou zásluhu na tom mají kompenzace, na které jako nový člen měla nárok. V přepočtu na jednoho obyvatele získala ČR 1 865 Kč.

V oblasti alokace zdrojů byla ČR téměř 100 %. Ze strukturálních a investičních fondů využila více než 62 000 mil. Kč, které postupně mohla dočerpávat až do roku 2009. Již v předchozím textu bylo zmíněno, že EU poskytuje účelové dotace, tudíž je povinné spolufinancování, proto 28 % veškerých financí, které byly za projekty zaplacené, bylo vyplaceno ze státních či soukromých zdrojů. Finance byly rozdělovány do sedmi operačních programů, z toho se pět zaměřovalo na celé území republiky bez hlavního města a zbývající dva jsou čistě zaměřené pouze na Prahu. V rámci projektů bylo uskutečněno 13 290 žádostí, ovšem byl podán až dvojnásobný počet těchto žádostí. Největší zájem žadatelů panoval okolo

OP Rozvoj lidských zdrojů, kde bylo podáno 7500 žádostí. Prakticky jich bylo zrealizováno pouhých 2630.

ČR z počátku čerpání financí nepatřila mezi nejlepší. Její efektivita byla hodně nízká, proto většina vyčerpaných prostředků byla až v letech 2007–2009. Porovnáme-li ČR s ostatními státy, se kterými vstoupila do EU, bylo její čerpání jedno z nejhorších. V roce 2004 hůře čerpaly své prostředky pouze Polsko, Slovensko a Maďarsko. V roce 2005 byla situace ještě horší. ČR společně s Polskem patřila poslední dělená příčka v oblasti alokace zdrojů v přepočtu na jednoho obyvatele. V roce 2006 došlo k mírnému zlepšení a ČR se dokázala dostat před Slovensko. [32]

3.2 Víceletý finanční rámec 2007-2013

3.2.1 Příjmy a výdaje z rozpočtu EU

V následující podkapitole budou analyzovány výdaje a příjmy z rozpočtu EU v letech 2007–2013.

Tabulka 4: Výdaje do rozpočtu EU v letech 2007-2010

Rok	2007	2008	2009	2010
Tradiční zdroj	4 967,60	5 178,00	4 441,20	4 791,50
DPH	5 500,60	5 603,30	4 606,00	4 618,90
HND	21 653,90	24 667,30	26 780,90	27 689,70
Celkem	32 122,10	35 448,60	35 828,10	37 100,10

Zdroj: Vlastní zpracování podle [9]

V Tabulka 4 jsou uvedeny veškeré výdaje v letech 2007-2010 v mil. Kč. Stejně jako v předchozích letech docházelo k postupnému růstu výdajů odvedených do rozpočtu EU. Růst se nejvíce projevil v roce 2007 na zdroji DPH, který vzrostl o 2 000 mil. Kč oproti roku 2006. Následující rok opět zdroj DPH zaznamenal mírný růst. Odlišná situace ovšem nastala pro roky 2009 a 2010, kdy došlo k poklesu o 20 %. Důvod této skutečnosti můžeme hledat v hospodářské krizi, která vypukla v roce 2008 a ovlivnila tak ekonomickou situaci po celém světě.

V oblasti tradičních zdrojů byla situace velice obdobná. V prvních dvou letech docházelo ke zvyšování odvedených finančních prostředků a v roce 2009 a 2010 došlo k výraznějším poklesu. Zdroj HND byl jediný, který rostl ve všech letech. Nejvyšší růst proběhl v roce 2008, kdy tento zdroj vzrostl o 3 000 mil. Kč.

V roce 2007 činily výdaje ČR 1 % z celkových plateb členských států do rozpočtu EU. V následném roce došlo ke zvýšení na 1,15 % a v letech 2009 a 2010 výdaje činily 1,17 % z celkových příspěvků. V přepočtu na jednoho obyvatele představovaly příspěvky v roce 2007 3 130 Kč. V roce 2008 činily výdaje 3 350 Kč a v následujícím roce 3 498 Kč. Nejvyšší příspěvky byly v roce 2010, přesněji 3 647 Kč v přepočtu na jednoho obyvatele.[16]

Tabulka 5: Výdaje do rozpočtu EU v letech 2011-2013

Rok	2011	2012	2013
Tradiční zdroj	5 416,19	5 001,78	4 431,88
DPH	5 098,84	4 988,36	5 134,03
HND	31 228,14	29 856,42	32 095,43
Celkem	41 743,17	39 846,56	41 661,34

Zdroj: Vlastní zpracování podle [10]

V Tabulka 5 jsou podrobné výdaje do rozpočtu EU v letech 2011-2013 v mil Kč. Trend postupného zvyšování výdajů pokračoval do roku 2011, který byl v jistém ohledu rozdílný oproti předcházejícím rokům. Po tzv. národní revizi účtů pro období 2002–2010, kterou provedl Český statistický úřad (dále jen ČSÚ), musela ČR doplatit do rozpočtu EU takřka 5 000 mil. Kč jako doplatek HND za roky 2004–2010. V roce 2012 došlo k poklesu výdajů o 2 000 mil. Kč i přes skutečnost že, ČR musela zaplatit splátkovou platbu za leden na rozpočet v roce 2013. Její výše byla 1 008 mil. Kč. V následném roce došlo opět ke zvýšení výdajů o 1 800 mil. Kč.

U tradičních zdrojů došlo v roce 2011 k růstu o téměř 800 mil. Kč oproti předchozímu roku. V následujících letech docházelo k výraznému poklesu. V roce 2012 o 400 mil. Kč, a v dalším roce o 570 mil. Kč. Zdroj DPH vykazoval střídavý průběh. V roce 2011 a 2013 došlo k nárůstu a v roce 2012 k poklesu. Velice podobný průběh zaznamenaly zdroje spojené s HND.

V roce 2011 se ČR podílela na příspěvcích do rozpočtu EU 1,29 %. V přepočtu na jednoho obyvatele přispěla 3 920 Kč. V následujícím roce činily příspěvky 1,14 %, což představovalo 3 830 Kč a v poslední roce VFR 2007–2013 přispěla ČR do společného rozpočtu 1,14 %. Výdaje na jednoho obyvatele překročily hranici 4 000 Kč. [16]

Tabulka 6: Příjmy z rozpočtu EU v letech 2007-2010

Rok	2007	2008	2009	2010
Strukturální akce	27 565,40	41 905,80	51 907,30	55 457,40
Zemědělská politika	17 626,50	14 571,20	23 167,00	26 353,30
Ostatní příjmy	2 123,00	2 745,1	3 071,50	3 206,8
Celkem	47 314,90	59 222,1	78 145,80	85 017,50

Zdroj: Vlastní pracování podle [9]

Tabulka 6 znázorňuje příjmy z rozpočtu EU v letech 2007-2010 v mil Kč. V oblasti příjmů docházelo každý rok k jejich zvyšování i přesto, že ČR již neměla nárok na příjmy spojené s kompenzací. V roce 2007 se do popředí dostávají příjmy na strukturální akce, a tvořily 60 % celkových alokovaných příjmů pro tento rok. Výrazné zvýšení bylo způsobeno čerpáním i z předchozího VFR. Oproti předchozímu roku došlo ke zvýšení o více než 100 %. Rostoucí trend pokračoval i pro následující léta. V roce 2008 nastalo zvýšení o 13 000 mil. Kč a z celkových příjmů tvořily strukturální 70 %. V roce 2009 bylo na strukturální akce využito o 10 000 mil. Kč více než v předchozím roce. K mírnému zvýšení došlo i v roce 2010, kde příjmy ze SF a EFS činily 65 %.

Zemědělská politika se oproti roku 2006 zařadila v oblasti čerpání finančních prostředků na druhé místo, přestože se její příjmy zvýšily o 4 000 mil. Kč. V roce 2007 činily příjmy 37 % z celkových alokovaných příjmů. V následujícím roce došlo k poklesu o 3 000 mil. Kč. Od roku 2009 měly příjmy na zemědělskou politiku opět rostoucí tendenci. V roce 2009 činily příjmy 30 % a v roce 2010 31 % z celkových příjmů.

V oblasti ostatních příjmu došlo k výraznému poklesu příjmů z předvstupních nástrojů a docházelo k posilování finančních prostředků na vnitřní politiku. V letech 2007-2009 činily předvstupní nástroje 1 % z celkových příjmů. Příjmy na vnitřní politiku představovaly v letech 2007–2010 3 % z celkových příjmů. Od roku 2010 tvoří ostatní příjmy výhradně jen finance na vnitřní politiku.

Z Tabulky 6 je zřejmé postupné zvyšování celkových příjmů. V roce 2007 činily příjmy 1,5 % z celkových prostředků poskytovaných EU. V přepočtu na jednoho obyvatele obdržela ČR 4 625 Kč. V roce 2008 překročily příjmy z rozpočtu 2 % celkových prostředků. Příjem na obyvatele se zvýšil na 5 875 Kč. V letech 2009 a 2010 činily příjmy 2,6 % z celkových

prostředků. V přepočtu na jednoho obyvatele obdržela ČR v roce 2009 7 473 Kč a v roce 2010 8 248 Kč.

Porovnáme-li tyto údaje s ostatními členy EU, kteří vstoupili do EU v roce 2004, zjistíme že se ČR zlepšila v alokaci zdrojů. V roce 2008 pařila ČR čtvrtá pozice v čerpání příjmů na jednoho obyvatele. Lépe na tom to bylo pouze Estonsko, Lotyšsko a Litva.[16]

Tabulka 7: Příjmy z rozpočtu EU v letech 2011-2013

Rok	2011	2012	2013
Strukturální akce	43 455,50	81 290,10	92 453,30
Zemědělská politika	26 465,20	29 722,70	31 246,80
Ostatní příjmy	2 592,70	1 963,50	2 016,10
Celkem	72 513,40	112 976,30	125 716,20

Zdroj: Vlastní zpracování podle [10]

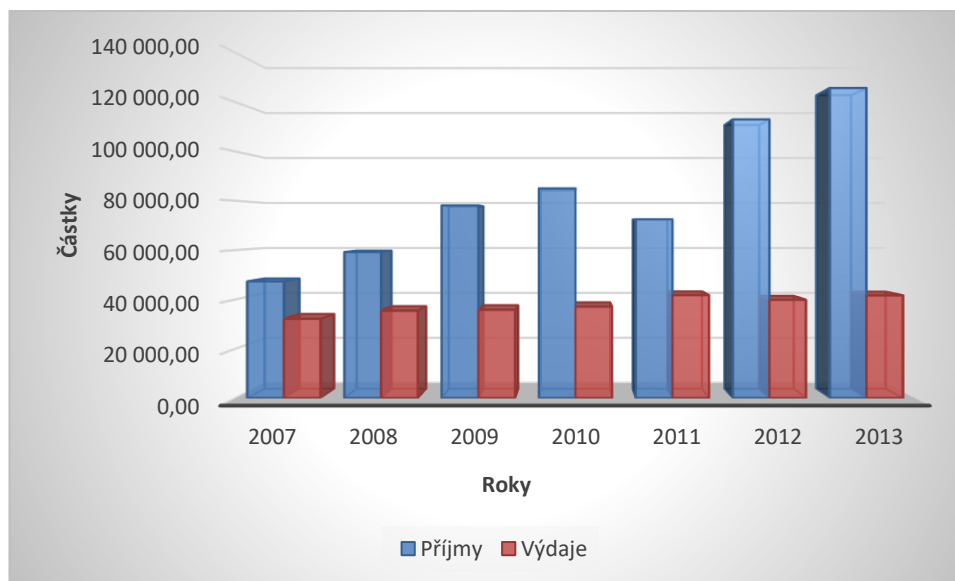
Tabulka 7 znázorňuje příjmy z rozpočtu EU v letech 2011-2013 v mil Kč. V roce 2011 byly příjmy výrazně ovlivněné z důvodu pozastavení tzv. certifikací na operační programy Dopravy a Životního prostředí včetně Regionálního operačního programu pro Severozápad. S ohledem na tuto událost činily příjmy na strukturální akce 60 % z celkových příjmů. Drtivá většina financí byla ovšem vyčerpána z předchozího VFR. V následném roce vzrostly příjmy na strukturální akce téměř o dvojnásobek. Hlavním důvodem bylo opětovné čerpání z OP Dopravy a Životního prostředí ze současného VFR. Celkově představovaly finance z SF a EFS 72 % příjmů. V roce 2013 vzrostly příjmy téměř o 11 000 mil. Kč a činily tak 73 % celkových příjmů.

Zemědělská politika v roce 2011 vykazovala velice podobné příjmy jako v předešlém roce. Z celkových příjmů tvořila podpora 36 %. V následujícím roce došlo ke zvýšení o 3 000 mil. Kč. V posledním roce VFR dosáhly příjmy na zemědělskou politiku rekordní výše a z celkově jim náležela jedna čtvrtina z celkových příjmů.

V ostatních příjmech putovaly finanční prostředky na podporu vnitřní politiky, kde byly podporovány komunitární programy.

Z Tabulky 7 je patrný růst příjmů v jednotlivých letech. V roce 2011 činily příjmy 2,35 % z celkových prostředků poskytnutých z rozpočtu EU. Na jednoho obyvatele obdržela ČR 7 056 Kč. V roce 2012 došlo ke zvýšení poskytnutých financí na 3,27 %. Na jednoho obyvatele alokovala ČR 10 862 Kč. V posledním roce 2013 činily příjmy 3,30 % a na jednoho obyvatele připadalo 12 090 Kč.

Po událostech spojených s rokem 2011 byla ČR druhá nejhorší v čerpání finančních prostředků na osobu. Hůře na tom byl pouze Kypr. V dalších dvou letech se ovšem ČR vzchopila a její příjmy na osobu byly páté nejvyšší z členů, kteří přistoupili v roce 2004.[16]



Obrázek 7: Vývoj příjmů a výdajů v letech 2007-2013

Zdroj: Vlastní zpracování podle [10]

Česká republika si v letech 2007-2013 dokázala udržet pozici čistého příjemce. V roce 2007 činila čistá pozice 15 192,8 mil. Kč. V přepočtu na každého obyvatele ČR připadlo 1 495 Kč. V následném roce došlo ke zvýšení čisté pozice a její konečná bilance byla 22 800 mil. Kč, což představuje 2 525 Kč na osobu. V roce 2009 dokázala ČR získat 42 317 mil. Kč. Na jednu osobu připadalo 3 975 Kč. V následném roce činila bilance příjmů a výdajů 47 293,79 mil. Kč, což představuje 4 630 Kč. Rok 2011 byl specifický a problémový, z těchto důvodů došlo ke snížení čisté pozice oproti předcházejícím rokům na 30 700 mil. Kč. Na jednu osobu připadlo 3 136 Kč, což je téměř o 1 500 Kč méně než v předcházejícím roce. Následující rok přinesl opět růst čistého příjmů o více než dvojnásobek, přesněji 73 838,82 mil. Kč. Na jednoho občana tak připadlo 7 030 Kč. V posledním roce VFR došlo k růstu příjmů na konečných 84 753,7 mil. Kč, tedy 8 086 Kč na osobu.

3.2.2 Regionální politika 2007-2013

Z EFRR byla financována většina OP pro období 2007-2013, přesněji 51 %. Celkově se na 34 706 projektech v hodnotě 364 594,7 mil. Kč, podílelo šest programů s tematickým zaměřením a všech sedm programů pro jednotlivé regiony soudržnosti, včetně dvou programů pro hlavní město Praha. Nejvíce projektů bylo zrealizováno na OP Životní prostředí, na kterém se společně s EFRR podílí i EFS. Konečný počet byl 19 872 projektů v hodnotě

124 991,8 mil. Kč, tedy téměř jedna třetina všech příjmů. Druhým nejvíce žádaným byl OP Podnikání a inovace, na jehož podporu bylo vynaloženo 89 524,5 mil. Kč a zrealizováno 12 953 projektů.

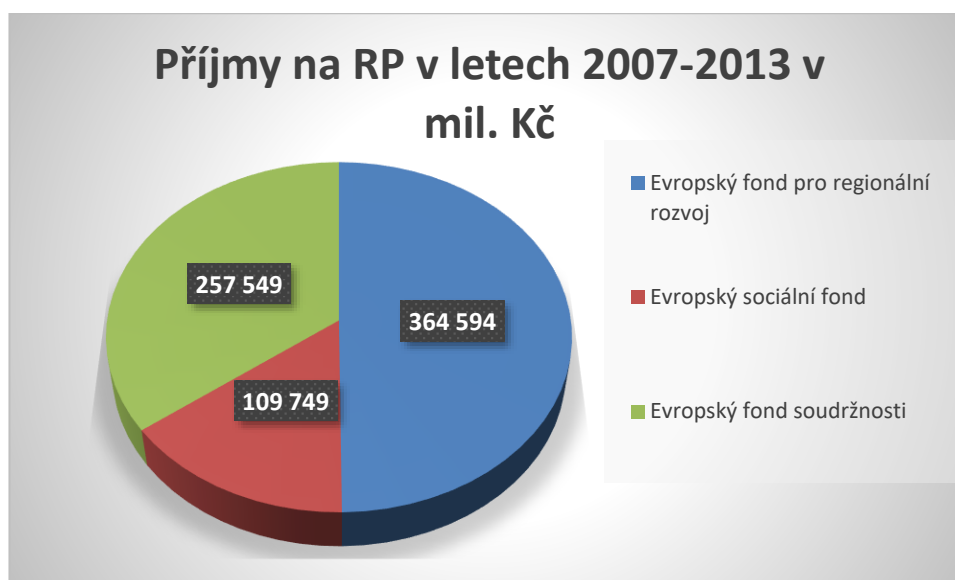
Z oblasti Regionálních OP určených pro regiony soudržnosti se nejvíce financí využilo na podporu regionu Moravskoslezského, přesněji 19 923,7 mil. Kč. Hned v závěsu se umístil region Jihovýchod, na jehož rozvoj bylo použito 19 118,1 mil. Kč. Naopak nejméně prostředků využil region Středočeský, na který připadlo 14 963,5 mil. Kč. Celkově na regiony soudržnosti obdržely 124 292,7 mil. Kč, což představuje jednu třetinu EFRR v tomto VFR.

Z posledních dvou operačních programů Praha Konkurenceschopnost a Praha Adaptabilita bylo zrealizováno 1404 projektů v celkové hodnotě 10 343,2 mil. Kč.

Z ESF bylo využito 109 748,7 mil Kč na 21 147 projektech. Z celkových příjmů na RP to představuje 14,5 %. Veškeré dotace byly spojené s OP Lidské zdroje a zaměstnanost a s OP Vzdělání a konkurenceschopnost. V prvním zmíněném OP bylo podáno více než 16 000 žádostí ale uspělo jich pouze 5 365. Znamená to, že uspěla pouze každá třetí žádost. Celkově bylo vyplaceno 58 953,4 mil. Kč, což představuje téměř 54 % příjmů ze ESF. Zbývajících 46 % bylo využito z OP Vzdělání a konkurenceschopnost, na jehož podporu bylo vynaloženo 47 766,8 mil. Kč a zrealizováno bylo 14 751 projektů. U tohoto OP byly žadatelé úspěšnější a podpořen byl každý druhý projekt.

Posledním fondem spadající pod RP je EFS. V rámci jeho podpory bylo celkově alokováno 257 548,8 mil. Kč a vytvořeno 14 904 projektů. Z celkových příjmů se EFS podílel na RP 34,5 %. Podporovány jsou OP Doprava a OP Životní prostředí, na které se podílí společně s EFRR.

Z celkového hlediska pomohly SF vybudovat v ČR přes 240 km nových silnic a zrekonstruovat přes 340 km železničních tratí. V regionech starajících se o silnice druhé a třetí třídy bylo vystavěno 65 km a opraveno přes 3000 km. V oblasti zaměstnání bylo vytvořeno téměř 60 tisíc nových pracovních míst. Revitalizováno bylo více než 1940 tisíc metrů čtverečních ploch objektů, a to v městských či venkovních částech. A mnoho dalších oblastí bylo s pomocí financování EU vylepšeno. [13] V následujícím Obrázek 8 jsou znázorněné veškeré alokované příjmy na RP.



Obrázek 8: Rozložení příjmů na RP v letech 2007-2013

Zdroj: Vlastní zpracování podle [13]

3.2.3 Souhrn roků 2007-2013

Na konci roku 2013 měla ČR za sebou již téměř desetileté působení v EU. S ohledem na rozpočtovou bilanci si ve všech letech dokázala udržet pozici čistého příjemce. Od roku 2006 její čistá pozice vzrostla o 334 302,50 mil. Kč, a tedy celková pozice po roce 2013 činila 350 536,30 mil. Kč. Důvodem takového nárůstu jsou zvýšené finance určené pro ČR a efektivnější a rychlejší čerpání ze strukturálních a investičních fondů. Důležité je ovšem připomenout skutečnost, že pozice mohla být ještě vyšší, kdyby ČR neměla v roce 2011 zamrazené čerpání ze dvou operačních programů.

VRF 2007-2013 byl prvním rámcem, kterého se ČR zúčastnila od jeho počátku. EU stanovila celkový objem příjmů na 26 700 mil. eur, což při kurzu, který byl v lednu roku 2007 představoval částku 775 620 mil. Kč. Oproti předchozímu VFR došlo ke zvýšení o 713 620 mil. Kč.

V oblasti alokace příjmů dosáhla ČR 96 % využití přidělených financí. Čerpání prostředků probíhalo pomocí 26 operačních programů. Prvních sedm programů bylo rozděleno pro jednotlivé regiony soudržnosti, jedinou výjimkou je hlavní město Praha. Další osm programů jsou s tematickým zaměřením, např. OP Doprava, Životní prostředí nebo Technická pomoc. Dva programy jsou věnované na potřeby hl. města Prahy, zbývajících devět programů slouží na podporu mezinárodní spolupráci v oblasti regionů. Celkově bylo podpořeno 70 757 projektů ze 124 297 podaných žádostí. Největší zájem byl o podporu z programů Životního

prostředí a Vzdělání a konkurenceschopnost, zároveň bylo z těchto OP podpořeno nejvíce projektů.

Hodnocení VFR 2007-2013 je i přes zadrhnutí a zastavení dotací spíše pozitivní. ČR se oproti předcházející mu rámci dokázala zlepšit v efektivitě čerpání dotací, ale přesto nedokázala vyčerpat vše, co jí EU přidělila. Na konci roku 2013 nesplnilo čerpání limitu hned pět OP a ČR tak téměř o 400 mil Kč. Podobný scénář se opakoval i v nadcházejícím roce, kdy ČR přišla o 300 mil Kč. [13]

3.3 Víceletý finanční rámec 2014-2017

3.3.1 Příjmy a výdaje z rozpočtu EU

V následující podkapitole budou analyzovány příjmy a výdaje v letech 2014-2017 v mil. Kč.

Tabulka 8: Výdaje do rozpočtu EU v letech 2014-2017

Rok	2014	2015	2016	2017
Tradiční zdroj	5 448,20	6 169,56	4 441,20	7 056,31
DPH	5 458,40	5 244,00	4 606,00	5 740,77
HND	33 569,40	30 485,64	26 780,90	29 612,07
Celkem	44 476,00	41 899,20	35 828,10	42 409,15

Zdroj: Vlastní zpracování podle [11]

V Tabulka 8 jsou podrobné výdaje do rozpočtu EU v letech 2014-2017 v mil. Kč. Rokem 2014 se začíná psát nový VFR stanovený na léta 2014-2020. Pro ČR se jedná o doposud třetí rámec, z toho teprve druhý, u kterého je od jeho počátku.

V roce 2014 dochází k opětovnému zvýšení výdajů. Růst se týkal veškerých zdrojů. V roce 2015 došlo k poklesu výdajů o 2 600 mil. Kč. Pokles zaznamenal především zdroj založený na HND, jehož pokles byl o 3 000 mil. Kč. Naopak došlo k růstu tradičních zdrojů o 700 mil. Kč. Rok 2016 přinesl výrazné snížení příspěvků do rozpočtu EU. Nejvyšší rozdíl nastal u zdroje NHD, který se oproti předešlému roku snížil o necelých 4 300 mil. Kč. Doposud poslední ukončený rok v EU je rok 2017. Oproti předešlému roku došlo k výraznějšímu zvýšení výdajů. U tradičních vlastních zdrojů a NHD došlo k růstu výdajů téměř o 3 000 mil. Kč.

V roce 2014 se ČR podílela na platbách do rozpočtu EU 1,08 %. V přepočtu na jednoho občana se jedná o částku 4 070 Kč. V dalších dvou letech došlo ke zvýšení podílu na 1,11 %, tedy 4 130 Kč na osobu za rok 2015 a 3 830 Kč za rok 2016. V posledním roce přispěla ČR 1,19 % z celkových plateb, což představuje na jednoho občana necelé 4 000 Kč. [16]

Tabulka 9: Příjmy do rozpočtu EU v letech 2014-2017

Rok	2014	2015	2016	2017
Strukturální akce	82 133,30	157 408,00	87 957,30	64 090,50
Zemědělská politika	32 312,70	31 023,10	32 335,50	29 354,90
Ostatní příjmy	5 347,50	3 496,20	4 524,70	4 407,00
Celkem	119 793,50	191 927,3	124 817,50	97 852,40

Zdroj: Vlastní zpracování podle [11]

Tabulka 9 znázorňuje příjmy z EU v letech 2014-2017 v mil Kč. V roce 2014 došlo k mírnému poklesu využitých příjmů. Stejně jako v předchozích letech nejvíce příjmů bylo alokováno na strukturální akce, téměř 71 %. V roce 2015 dokázala ČR vyčerpat doposud maximální částku. S ohledem na strukturální akce došlo k růstu téměř o dvojnásobek. Celkově SF a EFS tvořily 81 % z celkových příjmů. V následných dvou letech došlo k výraznému propadu. Rok 2016 byl velice podobný roku 2014. V posledním roce došlo ke snížení alokace na strukturální akce o více než 20 000 mil. Kč. Tento pokles byl zapříčiněn dočerpáním finančních prostředků z předchozího VFR. I přes výraznější pokles činily příjmy ze SF a EFS 65 % z celkových alokovaných příjmů.

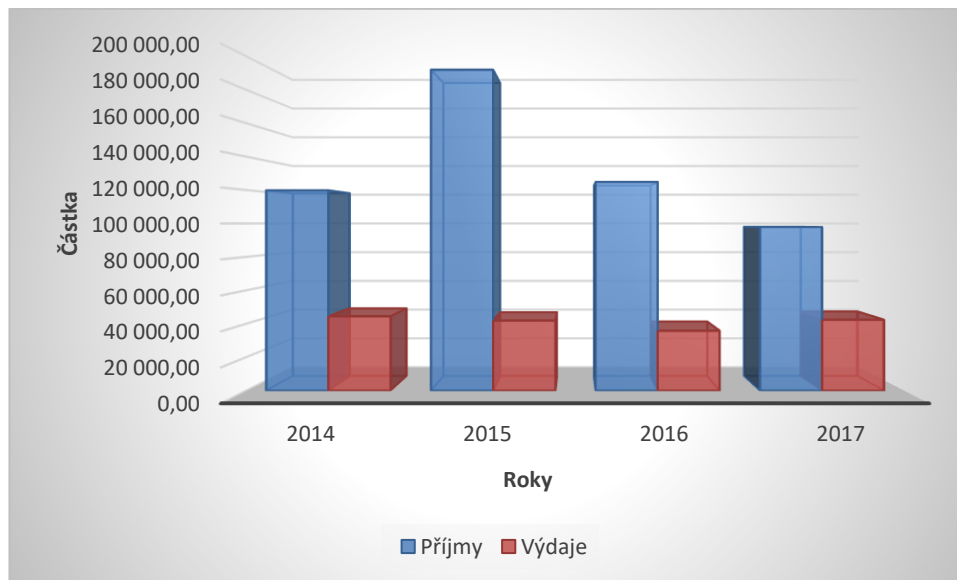
V roce 2014 došlo výraznějším nárůstu příjmů na zemědělskou politiku oproti předchozímu roku. Její celková alokace činila 27 %. V následujících letech se příjmy na zemědělskou politiku výrazně nezměnily, pouze v posledním roce nastalo snížení finanční prostředků o 3 000 mil. Kč.

V oblasti ostatních příjmů docházelo ke střídavému průběhu. Rok 2014 přispěl k růstu oproti předešlému roku o dvojnásobek. V roce 2015 ovšem došlo k výraznému poklesu o téměř 2 000 mil. Kč. Mezi roky 2016 a 2017 nedošlo k výrazným změnám.

Z Tabulky 9 je patrný výrazný nárůst příjmů. V roce 2014 obdržela ČR z celkových rozdělených příjmů 3,08 %, což představuje 12 878 Kč na jednoho občana. V roce 2015 se podíl zvýšil na doposud maximální hodnotu, tedy 4,9 %, V přepočtu na obyvatele obdržela

ČR 18 090 Kč. V následujících letech začal podíl klesat. V roce 2016 na 3,44 % a v roce 2017 na 2,35 %. V přepočtu na obyvatele alokovala 11 988 Kč a 9 205 Kč.

Porovnáme-li čerpání finančních prostředků se členy EU, kteří vstoupili v roce 2004, zjistíme, že v roce 2015 byla ČR druhá neúspěšnější v oblasti alokovaných zdrojů na občana. Lépe na tom bylo pouze Slovensko. Ve zbývajících letech se ČR pohybovala mezi šestým a osmým místem. Mezi úspěšnější státy se řadí především Lotyšsko, Slovensko, nebo Estonsko. [16]



Obrázek 9: Vývoj příjmů a výdajů v letech 2014-2017

Zdroj: Vlastní zpracování podle [11]

ČR si v letech 2014-2017 dokázala zajistit pozici čistého příjemce. V roce 2014 činily čisté příjmy 75 317,6 mil. Kč, v přepočtu na jednoho občana 7 105 Kč. Následující rok byl v oblasti čerpání rekordní. Odrazilo se to i v pozici čistých příjmů, které činily 150 028 mil. Kč, na jednoho občana připadlo 13 960 Kč, což představuje téměř dvojnásobné zvýšení oproti předešlému roku. V roce 2016 došlo k poklesu příjmů na celkových 80 627,1 mil. Kč. Na občana ČR tak připadlo 7 566 Kč. Za rok 2017 konečná bilance činila 55 443,3 mil. Kč, tedy 5 230 Kč na občana. [16]

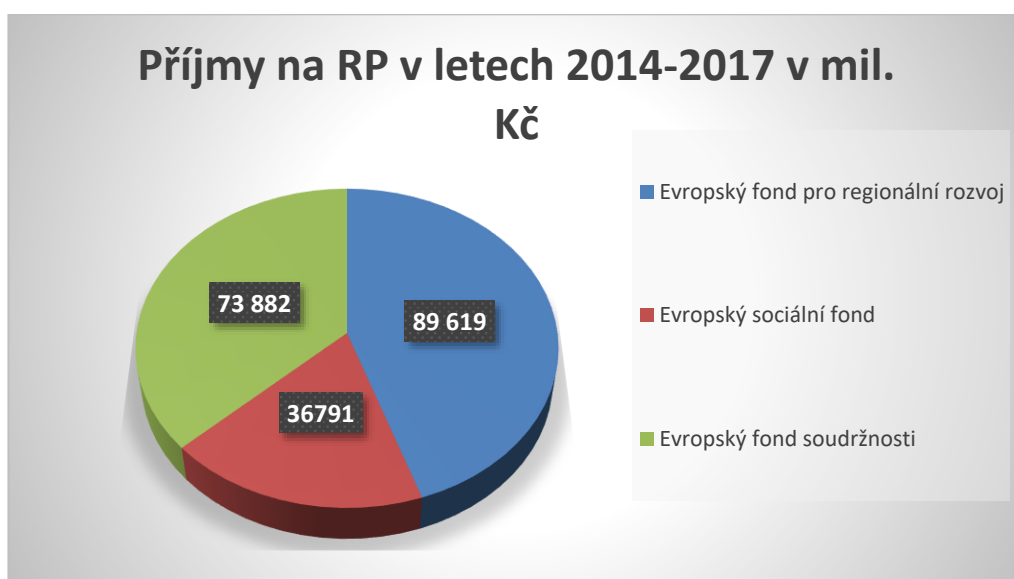
3.3.2 Regionální politika 2014-2017

V rámci roků 2014-2020 je pro ČR vyhrazeno z EFRR celkově 303 000 mil. Kč, což představuje polovinu veškerých určených příjmů z EU. Z celkových deseti OP spadá pod čerpání financí z tohoto fondu šest. Nejvíce financí bylo vyplaceno z Integrovaného regionálního OP, ze kterého bylo využito 46 324 mil. Kč v rámci 2 920 projektů. Na druhém

místě se umístil OP Podnikání a inovace pro konkurenceschopnosti, ze kterého bylo vyplaceno či rozděleno 43 295 mil. Kč. Finance posloužily na realizaci 4 249 projektů. Tyto dva OP spadají pouze pod EFRR. Zbývající čtyři jsou spolufinancovány s EFS nebo s ESF.

Na ESF bylo vyčleněno celkově 87 500 mil. Kč. Z celkových finančních prostředků to představuje 14 %. Pod tento fond spadá především OP Zaměstnanost, na kterém bylo doposud zrealizováno či podpořeno 3850 projektů v celkové hodnotě 36 791 mil. Kč. Společně s EFRR podporují OP Výzkum, vývoj a vzdělání na jeho podporu bylo dosud využito 12 673 mil. Kč. Spolufinancováno bylo 7109 projektů. Další společný OP je zaměřený na Prahu, kde bylo použito 619 mil. Kč na téměř 200 projektů.

Posledním fondem spojeným s RP je EFS. Z EU pro něj bylo přiděleno 160 000 mil. Kč. Stejně jako v předchozích letech spadá pod EFS OP Doprava a Životní prostředí, o který se dělí s EFRR. V tom VFR byl ještě přidělen OP Technická pomoc. V dopravě bylo doposud rozděleno 48 246 mil. Kč a na životní prostředí 25 636 mil. Kč. Celkově bylo zatím pomocí těchto tří OP podpořeno 2941 projektů. [14][23]



Obrázek 10: Rozložení příjmů na RP v letech 2014-2017

Zdroj: Vlastní zpracování podle [14][23]

3.3.3 Souhrn roků 2014-2017

Rokem 2017 uzavřela ČR již čtrnáctileté působení v EU. Po celou dobu si dokázala udržet čistou pozici příjemce částkou, která za poslední roky vzrostla o 363 014,5 mil. Kč. Došlo tedy ke dvojnásobnému nárůstu od roku 2013. Konečná bilance se prozatím zastavila na 695 484,4 mil. Kč. Největší podíl na takovém zvýšení má především rok 2015, který dosáhl maximální čisté pozice a to hodnotou 150 028 mil. Kč.

Pro VFR 2014-2020 bylo pro ČR od EU určeno ze společného rozpočtu 24 000 mil. eur, tedy 612 000 mil. Kč. Oproti předcházejícímu VRF došlo ke snížení přidělených prostředků. V tomto rámci ČR pracuje celkem s deseti operačními programy. Oproti předcházejícímu rámci došlo v oblasti OP ke změnám. Výraznou změnou je sloučení sedmi programů určených pro jednotlivé regiony soudržnosti do jednoho společného, který nese název Integrovaný regionální operační program. Zcela nové programy vznikly na podporu rybolovu a zemědělství, jedná se o OP Rybářství a o OP Rozvoje venkova. Do současné doby bylo vydáno na podpory projektu 270 000, což představuje 47 % z celkově přidělených příjmů.

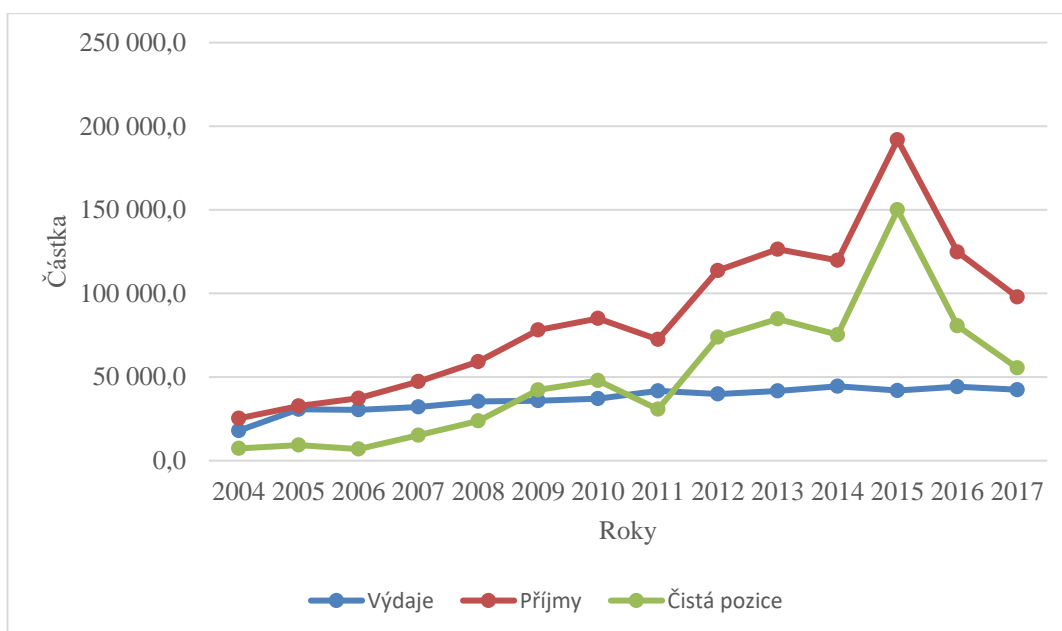
Z celkových fondů byly vyplaceny nebo rozděleny finance na 124 555 projektů, z něhož drtivá většina, tedy 82 % je z OP Rybářství. Doposud nejvíce financí bylo přiděleno na OP Doprava, na který bylo doposud vyplaceno 55 136 mil. Kč. Na druhém místě se umístil Integrovaný regionální OP, jehož podpora činila 46 516 mil. Kč. Hned v závěsu disponovaly finance na OP Podnikání a inovace pro konkurenceschopnost, na které bylo doposud rozděleno 43 295 mil. Kč. [14]

4 ZHODNOCENÍ PŘÍNOSŮ VSTUPU ČR DO EU

Evropská unie je mimořádná a neobvyklá instituce, která propojuje více než polovinu států na evropském kontinentu. Být členem EU znamená pro ČR a její občany určitou jistotu. Občané ČR jsou součástí většího systému, který se snaží jednotlivé členy, co nejvíce sblížit jak po lidské, politické, a především po ekonomické stránce.

S ohledem na finanční stránku jsou přínosy velice pozitivní. ČR v každém z roce, ve kterém strávila jako člen EU, obdržela více finančních prostředků, než do rozpočtu vložila. Celkové výdaje vydané pro potřeby rozpočtu EU činily 515 794,1 mil. Kč. Naopak celkové příjmy se vyšplhaly na konečnou výši 1 211 278,9 mil. Kč. Porovnáme-li tyto dvě informace, zjistíme, že ČR obdržela o 58 % více financí, než vložila na potřeby ostatních států. Z toho je patrné, že peníze proudící na potřebu našeho státu jsou čerpány z prostředků, které do rozpočtu vložily vyspělejší státy. Zjednodušeně řečeno za peníze německých, švédských, nizozemských a mnoho dalších občanů realizuje ČR projekty, které zlepšují život občanům našeho státu. Tato skutečnost by nikdy bez takovéto instituce, která je založena na solidaritě, v takovém to měřítku, nemohla nastat. V ohledu čistých příjmů na obyvatele dokázala ČR získat 66 870 Kč. Porovnáme-li ČR s ostatními členy, kteří vstoupili do EU v roce 2004, zjistíme, že ČR patří v oblasti alokace mezi nejhorší státy. Za ČR se umístil Kypr, Slovinsko nebo Malta. Naopak efektivněji dokáže prostředky využít Estonsko, Lotyšsko nebo Litva.

Na následujícím Obrázek 11 jsou detailně znázorněné veškeré příjmy a výdaje v mil. Kč od roku 2004 do roku 2017, včetně čisté pozice.



Obrázek 11: Vývoj čisté pozice ČR 2004-2017

Zdroj: Vlastní zpracování podle [10][11][12]

Finanční prostředky, které ČR obdržela, byly především využity na regionální politiku. Z celkových alokovaných příjmů bylo na projekty v rámci strukturálních akcí využito 67 % finančních prostředků. Od vstupu do EU bylo dokončeno více než 71 000 projektů a dalších 30 000 se dokončují, nebo na ně alespoň byla přislíbena finanční podpora. Jednotlivé zrealizované projekty jsou dostupné na stránkách Ministerstva pro místní rozvoj. Nejvíce prostředků bylo bezesporu využito z OP Doprava, na jehož rozvoj putovalo 30 % příjmů na RP. Dalších 23 % příjmů bylo využito pomocí Integrovaného regionálního OP. Na třetím místě je v objemu finanční pomoci OP Životní prostředí, na které putovalo necelých 20 % příjmů.

V obecné rovině bylo z financí poskytnutých z rozpočtu EU vytvořeno více než 110 000 nových pracovních míst. Jak již bylo zmíněno bylo opraveno přes 3500 km silnic. Jednalo se především o silnice druhých a třetích tříd. Vystavěno bylo přes 300 km nových silnic. V oblasti železniční dopravy bylo zrekonstruováno přes 350 km železničních tratí. Z oblasti životního prostředí bylo revitalizováno přes 2000 metrů čtverečních ploch a 360 000 metrů čtverečních podnikových zón.

Příkladů bychom mohli hledat mnoho. Stačí se pouze porozhlédnout kolem sebe, abychom si uvědomily, kolik projektů by nevzniklo bez pomoci EU a jejich členů. Jednotlivé projekty nemají vliv jenom na samotnou ekonomiku, ale přímo ovlivňuje i samotné občany ČR.

V oblasti alokace zdrojů má ovšem ČR jisté mezery, které se mimo jiné projevily při odebrání finančních prostředků z některých OP. V posledních letech docházelo k postupnému poklesu alokovaných příjmů. Přínosy EU jsou evidentní, ale je třeba si uvědomit, že tato pomoc nebude mít věčného trvání, a proto je důležité využít nabízenou pomoc co nejefektivněji, aby z ní ČR měla prospěch i v časech, kdy už bude patřit mezi čisté plátce s ohledem na rozpočet EU.

ZÁVĚR

Členství v Evropské unii je často vnímáno laickou veřejností rozporuplně. Je potřeba jsi uvědomit, že žijeme v době, kdy je důležité, abychom se co nejvíce zapojovali do integrace s ostatními státy a posilovali s nimi spojení.

Hlavním cílem této práce bylo zhodnocení vstupu ČR do EU, a to pomocí analýzy příjmů a výdajů z rozpočtu EU, včetně účelových dotací zejména na regionální politiku. Prvním krokem bylo definování potřebných pojmů pro dané téma. První kapitola byla věnována samotnému rozpočtu EU a všem pojmům k pochopení dané problematiky, včetně současné podoby výdajů na stávající VFR 2014-2020.

V druhé kapitole byly vysvětleny pojmy z oblasti regionální politiky včetně účelových dotací. Dále jsou rozepsány jednotlivé fondy, pomocí kterých ČR získává potřebné finance na uskutečňování projektů.

Třetí kapitola se zabývala již samotnou analýzou. Analyzovány byly veškeré výdaje, které ČR vložila do společného rozpočtu EU od roku 2004. Stejně jako ostatní členové, poskytuje naše země finance ze tří základních zdrojů. Tradiční zdroje, založené na DPH a HND. V oblasti příjmů byly nejvíce využity příjmy na strukturální akce, pomocí kterých se podporují projekty především na regionální politiku. Vyplývá tedy, že ČR využívá finanční prostředky hlavně na regionální rozvoj. Na druhém místě byly finance využity na zemědělskou politiku, která je jak známo, doposud největším bodem v rozpočtu EU.

ČR si dokázala ve všech letech udržet čistou pozici příjemce. V prvních letech to ovšem bylo způsobeno především vyplácením kompenzací, na které měla nárok jakožto nový členský stát. Z počátku bylo nejvíce financí čerpáno na zemědělství. Od roku 2007 již dominovaly příjmy na strukturální projekty.

V oblasti čerpání účelových dotací dokázala ČR vyčerpat téměř všechny prostředky, které jí byly přiděleny. Problémem ale je, že na čerpání potřebuje více let, než kolik stanovuje klasický VFR. Muselo tedy docházet k jejich zpětnému dočerpávání. I přesto v některých letech nebyly stanovené příjmy vyčerpány a EU si podle svého práva tyto prostředky odebrala zpět.

Tato práce dokazuje schopnost ČR při využívání prostředků z evropského rozpočtu a prosperitu, kterou ČR získala se vstupem do EU.

POUŽITÁ LITERATURA

Knižní zdroje:

- [1] BALDWIN, Richard E. *Ekonomie evropské integrace*. Praha: Grada, 2008. ISBN 978-80-247-1807-1
- [2] FIALA, Petr a Markéta PITROVÁ. *Evropská unie: příležitost pro změnu*. 2., dopl. a aktualiz. vyd. Brno: Centrum pro studium demokracie a kultury, 2009. Beckova edice ekonomie. ISBN 978-80-7325-223-6.
- [3] KÖNIG, Petr. *Rozpočet a politiky Evropské unie: příležitost pro změnu*. 2., aktualiz. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2009. Beckova edice ekonomie. ISBN 978-80-7400-011-9.
- [4] LACINA, Lubor a Jan OSTŘÍŽEK. *Učebnice evropské integrace*. 3., přeprac. a rozš. vyd. Brno, 2011. ISBN 978-80-87474-31-0.
- [5] LACINA, Lubor, Petr STREJČEK a Petr BLÍŽKOVSKÝ. *Učebnice evropské integrace*. 4. přepracované a aktualizované vydání. Brno, 2016. ISBN 978-80-7485-104-9.
- [6] PÍTROVÁ, Lenka. *Když se řekne Lisabonská smlouva--: perspektiva fungování Evropské unie podle nového smluvního rámce*. Praha: Odbor informování o evropských záležitostech, Úřad vlády České republiky, 2008. ISBN 978-80-87041-48-2.

Internetové zdroje:

- [7] Co je ESF? *Evropská komise* [online]. [cit. 2018-03-23]. Dostupné z: <http://ec.europa.eu/esf/main.jsp?catId=35&langId=cs>
- [8] Council Regulation. *Europa.eu* [online]. [cit. 2018-04-10]. Dostupné z: <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2013:347:0884:0891:EN:PDF>
- [9] Čistá pozice ČR ve vztahu k rozpočtu EU: 2004-2012. *Ministerstvo financí* [online]. [cit. 2018-04-23]. Dostupné z: <https://www.mfcr.cz/cs/zahranicni-sektor/hospodareni-eu/pozice-cr-vuci-rozpocet-eu/2012/cista-pozice-cr-ve-vztahu-k-rozpocet-eu-9386>
- [10] Čistá pozice ČR ve vztahu k rozpočtu EU: 2004–2013. *Ministerstvo financí* [online]. [cit. 2018-04-10]. Dostupné z: <https://www.mfcr.cz/cs/zahranicni-sektor/hospodareni-eu/pozice-cr-vuci-rozpocet-eu/2013/cista-pozice-cr-ve-vztahu-k-rozpocet-eu-17026>
- [11] Čistá pozice ČR ve vztahu k rozpočtu EU: 2004–2017. *Ministerstvo financí* [online]. [cit. 2018-04-10]. Dostupné z: <https://www.mfcr.cz/cs/zahranicni-sektor/hospodareni-eu/pozice-cr-vuci-rozpocet-eu/2017/cista-pozice-cr-ve-vztahu-k-rozpocet-eu-29359>
- [12] ČR v roce 2006. *Ministerstvo financí* [online]. [cit. 2018-04-10]. Dostupné z: <https://www.mfcr.cz/cs/aktualne/tiskove-zpravy/2007/2007-01-22-tiskova-zprava-5753-5753>
- [13] Čtvrtletní monitorovací zpráva 2007-2013. *Strukturální fondy* [online]. [cit. 2018-04-10]. Dostupné z: http://www.strukturalni-fondy.cz/getmedia/2c88b997-bf3c-4791-aa14-f28fde6fffb5/CMZ_2016_IIQ_elektronicka.pdf?ext=.pdf
- [14] Čtvrtletní monitorovací zpráva 2014–2020. *Strukturální fondy* [online]. [cit. 2018-04-10]. Dostupné z: http://dotaceeu.cz/getmedia/ed6e74e3-901e-4824-9217-e18d0b446970/Ctvrtletni-zprava-o-implementaci-DoP-2014-2020_el-verze.pdf?ext=.pdf
- [15] Dotace. *Smartech* [online]. [cit. 2018-03-22]. Dostupné z: <http://www.smartech.cz/dotace/>
- [16] EU expenditure and revenue 2014-2020. *Europa.eu* [online]. [cit. 2018-04-23]. Dostupné z: http://ec.europa.eu/budget/figures/interactive/index_en.cfm
- [17] Evropské dotace. *Aktuálně.cz* [online]. [cit. 2018-03-23]. Dostupné z: <https://www.aktualne.cz/wiki/ekonomika/evropske-dotace-eurodotace-strukturalni-fondy/r~i:wiki:2563/>

- [18] Fond soudržnosti. *Evropská komise* [online]. [cit. 2018-03-23]. Dostupné z: http://ec.europa.eu/regional_policy/index.cfm/cs/funding/cohesion-fund/
- [19] Finanční rámec. Euroskop [online]. [cit. 2018-03-03]. Dostupné z: <https://www.euroskop.cz/8905/sekce/financni-ramec-2014-2020/>
- [20] Politika Evropské unie: Regionální politika. Lucemburk: Úřad pro publikace Evropské unie,2014. ISBN 978-92-79-41284-4. Dostupné z: https://europa.eu/european-union/topics/regional-policy_cs
- [21] Politika Evropské unie: Rozpočet. Lucemburk: Úřad pro publikace Evropské unie,2014. ISBN 978-92-79-41726-9. Dostupné z: http://europa.eu/pol/pdf/flipbook/cs/budget_cs.pdf
- [22] Problémy rozpočtu EU. Euroskop [online]. [cit. 2018-04-10]. Dostupné z: <https://www.euroskop.cz/8921/sekce/problemy-rozpocetu-eu/>
- [23] Programové období 2014-2020. *Strukturální fondy* [online]. [cit. 2018-03-22]. Dostupné z: <http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Fondy-EU/2014-2020>
- [24] Programové období 2014-2020. *Strukturální fondy* [online]. [cit. 2018-03-22]. Dostupné z: <http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Fondy-EU/2014-2020>
- [25] Přehled projektů FS. *Strukturální fondy* [online]. [cit. 2018-04-10]. Dostupné z: http://www.strukturalni-fondy.cz/getmedia/58c25d49-9dee-4e1d-8d9d-d42908849473/Prehled_projektu_ISPA_a_FS_za_obdobi_2004_az_2006
- [26] Příjmy rozpočtu EU. *Euroskop* [online]. [cit. 2018-03-03]. Dostupné z: <https://www.euroskop.cz/8878/sekce/prijmy-rozpocetu-eu/>
- [27] Regionální politika. *Euroskop* [online]. [cit. 2018-03-22]. Dostupné z: <https://www.euroskop.cz/8948/sekce/regionalni-politika/>
- [28] Regiony regionální politiky. *Strukturální fondy* [online]. [cit. 2018-03-22]. Dostupné z: <http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Fondy-EU/Informace-o-fondech-EU/Regiony-regionalni-politiky-EU>
- [29] Rozpočet EU a udělování rozpočtového absolutoria. *EurActiv* [online]. [cit. 2018-03-03]. Dostupné z: <http://euractiv.cz/factsheet/ekonomika-a-euro/rozpocet-eu-a-udelovani-rozpocetoveho-absolutoria-evropskym-parlamentem-000138/>

- [30] Rozpočet EU: Základní informace. *Ministerstvo financí ČR* [online]. [cit. 2018-03-03]. Dostupné z: <http://www.mfcr.cz/cs/zahranicni-sektor/hospodareni-eu/rozpocet-eu/zakladni-informace>
- [31] Rozpočet EU. *Euroskop* [online]. [cit. 2018-03-03]. Dostupné z: <https://www.euroskop.cz/8877/sekce/rozpocet-eu/>
- [32] Strukturální fondy v ČR 2004-2006. *Strukturální fondy* [online]. [cit. 2018-04-10]. Dostupné z: http://www.s-f.cz/getmedia/4bb4551d-d5f8-4737-a134-8ba94c7dc55a/bulletin_CZ_email
- [33] Víceletý finanční rámec. *Euroskop* [online]. [cit. 2018-03-03]. Dostupné z: <https://www.euroskop.cz/8904/sekce/vicelety-financni-ramec/>
- [34] Víceletý finanční rámec 2014–2020. *Ministerstvo financí ČR* [online]. [cit. 2018-03-03]. Dostupné z: <http://www.mfcr.cz/cs/zahranicni-sektor/hospodareni-eu/vicelety-financni-ramec/vicelety-financni-ramec-2014--2020-20232>
- [35] Vlastní zdroje. *Ministerstvo financí ČR* [online]. [cit. 2018-03-03]. Dostupné z: <http://www.mfcr.cz/cs/zahranicni-sektor/hospodareni-eu/vlastni-zdroje>
- [36] Výdaje rozpočtu EU. *Euroskop* [online]. [cit. 2018-03-03]. Dostupné z: <https://www.euroskop.cz/8879/sekce/vydaje-rozpocet-eu/>